

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Karlovarský speciál

Adéla Irma Miencilová

Daniel Hradecký

Kateřina Bolechová

Obsah:

Příloha 3 (s omluvou)
Kateřina Hříbalová: **Kresby
a akvarely** (60)

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

**DOBRÁ
ADRESA**

O čem se (ne)mluví

Štěpán Kučera: **Vzpomínky na Afriku (rozhovor s Manuelem Pouttem)** (4)

Zbyněk Vlasák: **Mých třicet karlovarských filmů aneb Deníček z jednoho festivalu** (8)

Štěpán Kučera: **Viděli v životě příliš mnoho krve (rozhovor s Darem Salimem)** (12)

Před Strží

Michal Šanda: **Z antikvariátních banánovek – O labužnictví** (14)

Martin Groman: **Kvítky na tubetějce – Pořádek musí být** (18)

Jakub Šofar: **K chaloupce zády, k literatuře čelem – Kritika** (21)

Strž DA

filmová: Zbyněk Vlasák: **Filmařská nirvána** (22); Kristýna Pleskotová: **Evropské Děti noci** (24); Zbyněk Vlasák: **Předělat román** (26)

a literární: Hana Gromanová: **Záhada č. 28 se nechte vleže** (27)

Za Strží

Adéla Irma Miencilová: **Mé zranění...** (28)

Kateřina Komorádová: **Mediální (po)věstník na srpen** (32)

Podobrazník Honzy Hanzla

Inovace bez legrace (34)

Příloha 1

Daniel Hradecký: **Komédea** (35)

Příloha 2

Kateřina Bolechová: **HORSERADISH (S)EXHIBITION** (40)

Na titulní stránce: plakát Kateřiny Bolechové (k příloze na str. 40)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 8, ročník 9. E-mail: dobraadresa@firstnet.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Štěpán Kučera. Zástupce šéfredaktora: Štefan Švec. Redakce: Václav Dvořák, Martin Groman, Kateřina Komorádová, Viki Shock, Michal Šanda, Jakub Šofar, Petr Štengl, Martin Vokurka, Pavel Voňka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky a Nadace Český literární fond. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafín a FirstNet a. s.

Naši milí,

karlovarský festival, to není jenom Robert De Niro, golf, rauty s fontánami čokolády, kam namáčíte kousky ovoce, zatímco v druhé ruce držíte šampaňské s jahodou, batůžkáři vytopení deštěm ze stanového městečka a ujíždějící na půlnočních hororech, koncerty Glena Hansarda, Markéty Irglové nebo Michala Davida, taneční show bratří Cabanů a Eva Zaoralová, která si podmaní parket na každém večírku. Karlovarský festival, to jsou i filmy, a těm se budeme v srpnové Dobré adrese věnovat.

Štěpán Kučera

PS: A až vás budou bolet oči z filmů, koukněte na poezii Daniela Hradeckého a Adély Irmý Miencilové nebo na koláže Kateřiny Bolechové, povedly se.

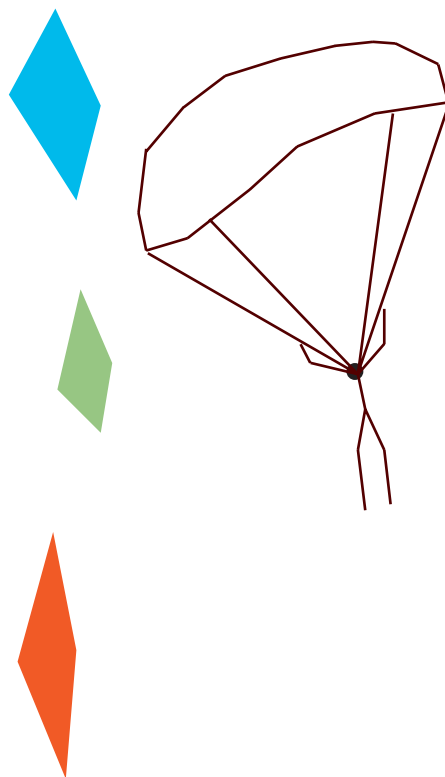
báSeň měSíce

Petr Fiala

Vše připraveno:
Škopíček na krev,
ubrousek, košerák...

A to už přicházejí
první koledníci.

(1990–1991, z rukopisu)

O
čem
se
(ne)
mluví

Vzpomínky

„Nechtěl jsem do toho filmu projektovat jenom sám sebe, chtěl jsem, aby se v něm poznali i Afričané,“ říká belgický režisér Manuel Poutte o svém filmu Vzdálená chvění, s nímž se zúčastnil hlavní soutěže karlovarského festivalu. Ve filmu vypráví o mladém Senegalci, který touží dostat se do Francie, o mladé Francouzce, která touží po Senegalci, a o jejím otci, který touží ochránit svoji dceru před bláznivým africkým světem.

Váš film je magický, ačkoli v něm nejsou žádné otevřeně nadpřirozené scény. Chtěl jste, aby se divák musel sám rozhodnout, jestli se bude držet realistické, nebo magické linie?

Už ve chvíli, kdy jsem tenhle film začal psát, jsem měl na mysli právě tohle – aby se všechno, co se ve filmu odehraje, dalo vyložit oběma způsoby. Chtěl jsem se věnovat neviditelným silám, které nás ovládají, aniž bychom o tom věděli, a které se projevují

na Afrilku

v každodenních událostech, v jejich opakování, a přijdou nám naprosto všední.

Chtěl jsem se vyhnout zjednodušujícímu, nebo dokonce karikujícímu pohledu na nadpřirozeno, jaký se pravidelně objevuje ve fantastických filmech. Nadpřirozeno je minulost vepsaná do přítomnosti, není to žádná specificky africká záležitost. Bylo nutné, aby v sobě západní divák rozpoznal kód animismu, aby se dostal přes omezující přezíravost danou vědeckou racionalitou. Proto bylo nezbytné, aby znamení zůstávala v souladu s „normální realitou“ a aby je spojovala logika věrohodná i pro největšího racionalistu.

Takže je to celé jenom souhrn indicií, které by mohly být naprosto paranoidní interpretací reality. Těžiště tohoto filmu skutečně leží na nezřetelné hranici mezi viditelným a neviditelným světem.

Mimochodem, co si myslíte o magickém realismu jako uměleckém směru? Ovlivnil vás nějak?

Ovlivnilo mě víc literárních směrů. Filozofická konstrukce Edgarda Morina, jeho víra v dualitu, ztráta identity, touha po věčnosti... Nebo Carlos Castaneda, Jeanne Favred Saada, různé antropologické přístupy, které popisují „nadpřiroze-

nou realitu“ bez předsudků, a zároveň bez apriorní fascinace, a které narážejí na hranice vědeckého poznání.

V kinematografii mám rád „mystické“ Passoliniho filmy *Evan-gelium* podle Matouše a *Dravci a vrabci* nebo Bressonův snímek *A co dále, Baltazare*. Mám je rád pro střízlivost herectví i pro jejich poetický rukopis.

Vzdálená chvění jsou plná protikladů. Například postava dívky – v „našem“ světě je duševně nemocná, v „jejich“ světě se stává normální.

V čem je podle vás hlavní rozdíl mezi evropským a africkým myšlením?

Hlavní rozdíl je v tom, že podle Afričanů jsou všechny jednotlivosti, i ty nejrozdílnější, na sobě navzájem závislé. Když my chceme něčemu porozumět, separujeme, škatulkujeme, kdežto oni spojují. Podle Afričanů se nic neděje náhodou, neexistuje štěstí ani neštěstí, všechno má svůj důvod. Tohle přesvědčení má za následek úplně jiný způsob myšlení – který jsme my před několika stovkami let zapomněli.

Vzájemná závislost se projevuje i ve společnosti, v rodině, skupině, klanu. Bandiougou, hlavní mužský hrdina mého filmu, se snaží vymanit ze svojí společnosti, být individualista, ale jeho kořeny ho doženou.

Ve vašem filmu hraje důležitou roli animistické náboženství. Může víra, že věci mají svoji duši, obohatit naši kulturu?

Když řekneme, že věc má srdce, myslíme tím, že si s sebou nese svůj směr, svůj příběh, svoji energii. Nejenom hmatatelné věci, ale i gesta, postoje, pohledy... Pro mě to znamená, jako by se svět znovu stal kouzelným místem. I psaní scénáře potom má svoji duši.

Na druhou stranu přehnané čtení symbolů může způsobit psychické problémy. Když svět přeinterpretujete, zešílíte.

Evropská společnost si potřebuje najít cestu k porozumění svojí minulosti, aby mohla uchopit svůj osud – tímhle se zabývají psychoanalýza i animismus, jenom pomocí jiných myšlenkových konceptů.

Hrdiny Vzdálených chvění pronásledují nenaplnitelné touhy. Bandiougou zoufale touží dostat se do Francie – může to podle vás být skutečná cesta za štěstím,

nebo je to jenom hledání ztraceného ráje?

Během castingů pro tento film jsme se ptali několika stovek mladých Senegalců, jestli by chtěli odejít do Evropy a jestli se o to už někdy pokusili. Devadesát pět procent z nich odpovědělo, že ano. Devadesát pět procent mladých obyvatel země sní jenom o tom, jak z té země utéct!

Touha po vysněném ráji a oběti, jež jsou pro něj mladí Senegalcé ochotní podstoupit, to byly jedny prvních impulzů, proč jsme se rozhodli natočit tento film. Chtěl jsem v něm nepřímou ukázkou, jak západní svět formuje africké myšlení – i v malém provinčním městě, kde se odehrává příběh našeho filmu.

Navzdory nenaplnitelnosti svých tužeb všechny tři hlavní postavy zoufale bojují o svůj život. Je to další protiklad vašeho filmu – zmar, ale i opatrná naděje.

Mluví mi z duše moudrý Ind Svâmi Prajnânpad, který řekl: „Pro mě zoufalství není smutek bez možnosti úlevy, ale čirá a obyčejná nepřítomnost naděje. Zoufalství není zklamání, ale to, co činí jakékoli zklamání nemožným. Není to strach, ale to, co činí strach zbytečným.“

Ve vašem filmu vystupují v rolích Evropanů profesionální herci a v rolích Afričanů neherci. Chtěl jste tím podtrhnout rozdíl mezi oběma kulturami, nebo to se to tak prostě stalo během castingů?

Profesionální herce a neherce dávám dohromady v každém svém filmu. Takové spojení přináší vzájemné obohacení, kterého bych jinak nedosáhl. V tomhle případě jsem navíc chtěl, aby Afričané do filmu přinesli něco svého, o čem já jako Evropan nic nevím, zajímalo mě, jak budou reagovat na scénář, jestli to pro ně bude přirozené... a profesionální herci by se jenom řídili mými pokyny, což jsem nechtěl.

Nechtěl jsem do toho filmu projektovat jenom sám sebe, chtěl jsem, aby se v něm poznali i Afričané.

Štěpán Kučera

Zkrácená verze rozhovoru vyšla ve Festivalovém deníku 4/2008

O čem se (ne) mluví

Mých třicet karlovarských filmů aneb Deníček z jednoho festivalu

Děti noci

Pro mě jednoznačně největší zklamání festivalu. Věřím, že Irena Hejdová napsala dobrý scénář, jenže pak přišla Michaela Pavlátová, sedla si na křesílko s nápisem režisér, a všechno bylo špatně. Ale uznávám, že můj skeptický pohled částečně způsobuje i festivalové prostředí. Když vidíte, co se točí v Estonsku, Litvě nebo v Turecku, přestanete si českého filmu vážit. Toho, jak zoufale nezájemavě tady točíme. Trochu to zachraňují oba herci, ale i ta Martha Issová hrála v Tajnostech ještě o třídu lépe.

„Nemůžu si pomoci: mám ráda postavy, jejichž jména začínají na samohlásky.“
(scenáristka Irena Hejdová o svých Dětech noci Ofce a Ubrovi)

Ukrutně šťastní

Letos pro mě trochu osudový film. Dělal jsem ještě dva týdny před festivalem rozhovor s režisérem Henrikem Rubenem Genzem, který mi mimo jiné prozradil, že vyrůstal v jižním Jutsku, kde se snímek odehrává. Druhé mé setkání bylo trochu ve spěchu. Přišli za mnou z festivalu, že Dánům nemá kdo uvádět tiskovku a že prý jsem jediný, kdo ten film viděl. Doslova za pět minut dvanáct (na dvanáctou byla naplánovaná). Dělal jsem to poprvé a možná naposled. A moje třetí setkání se váže k závěrečné party, kde mi herec Kim Bodnia v opilosti vynadal, že jsem se ho na závěr tiskovky ptal, jak se mu krácelo bažinou.

„Kolem mě to většinou vypadá jako po katastrofě. Moje auto je mobilní skládka, povrch mého psacího stolu je tak zavalen, že nespatřil denní světlo už několik let. Ale oblečení visí na prádelni šňůře vždy vzorně seřazené. Asi to je pozůstatek mé výchovy v jižním Jutsku.“ (Henrik Ruben Genz, režisér Ukrutně šťastných o svých kořenech)

Karamazovi

Ty jsem viděl už na jaře a docela chápu Petra Zelenku, že byl neúspěchem ve Varech zklamán. Vítězství Karamazových se bralo za hotovou věc a minimálně hereckou cenu by si určitě zasloužili. Jedno nestatutární ocenění, zvláštní uznání poroty a vítězství v minianketě mezi světovými kritiky v rámci Festivalového deníku je málo.

Ranní ptáče dál doskáče

V posledních dvou letech jsem se trochu nedobrovolně stal odborníkem na současný italský film. Ranní ptáče dál doskáče je ale po hříchu spíš slabším kouskem. Nezachraňuje ho ani vycházející herecká hvězda Elio Germano, ani atraktivní příběh rozhlasové hvězdy ve světě sázkařů. Italský film určitě není v krizi, ale lépe než tenhle film to dokazují jiné (třeba Můj bratr je jedináček, kde také hraje Elio Germano, nebo Úkryt).

Vzdálená chvění

Když si belgický filozof chce natočit film, vydá se do Afriky. Mimochodem s Manuelem Pouttem dělal rozhovor kolega Štěpán Kučera a nestačil se divit, když mu režisér odpovídal citáty z Mahábháraty.

12

Vrcholný zážitek karlovarského festivalu. Nikita Michalkov natočil strhující remake Lumetových Dvanácti rozhněvaných mužů. Zapojil do hry současné Rusko, Čechnu, ale i Gogola a Dostojevského. Výsledkem je uchvacující podívaná, která jde za hranici kinematografie. 12 zaslouženě vyhrálo ce-

nu diváků a je jen škoda, že sám Michalkov nepřijel, zeptali bychom se ho, jak je to s tím jeho putinovstvím.

„S ohledem na náš reálný život s jeho tragickými stránkami je to dvojnásobně, trojnásobně hodnotnější a hluboce dojemné.“ (Vladimír Putin o 12)

Sběratelka

V Litvě vzniknou za rok přibližně tři až čtyři filmy. Toto je jeden z nich. Navíc se jedná o absolventský školní projekt. A je to fantazie. Žena, která není schopná cítit, dělá hodně zoufalé věci, aby to změnila. Když najde ten správný způsob, umře i jedno štěňátko. Zrovna tato scéna byla na festivalu asi nejsilnější. Přirovnal bych ji k jedné z finského Mrazivého města, kde se mlátilo morčetem o kliku. Hrůza. Síla. Emoce.

Muzika

Už i na Slovensku točí slušné filmy. Od Záhrady je Muzika první, která má snad šanci oslovit širšího diváka. Nicméně ve výsledku je to takový trochu lepší Hřebejk o tom, jakou naději lidem dával jazz uprostřed rozkládající se normalizace. Nás ještě speciálně zaujme Jan Budař se svojí českou slovenštinou, ale jinak už to všechno známe.

O rodičích a dětech

I tenhle film jsem viděl už na jaře a psal o něm recenzi do Dobré adresy. Mezitím jsem se ale sešel s režisérem Vladimírem Michálkem a dozvěděl se, že ho tyhle malé sympatické filmy už nelákají. Chce točit snímky à la velké americké projekty, má rád třeba Michaela Clayтона, hollywoodské drama ze soudní síně. Říkal jsem si, jestli to není škoda.

„Stál jsem pořád u kabelů a oni mi říkali – hele, když už seš tady, tak ty kabely aspoň vem. Až ti ukážem, smotej je a nes za náma. Až ti zase ukážem, tak zastavíš a budeš je držet.“ (Emil Hakl, autor předlohy, o své roli při natáčení)

Dobrodružství Powera

Tenhle snímek o bubeníkovi, který nemá bubny, natočil americký nezávislý filmař Ari Gold. Velmi přátelský blázen, držitel Oscara za krátký film. Mimochodem, když začínal, měl k dispozici strašně málo materiálu a hroznou techniku. Proto jeho filmy měly jen minutu, prakticky se v nich nestříhalo ani nehýbalo kamerou. A Ari se naštvál a udělal z takových podmínek normu, napsal si svých deset „dogma pravidel“. V Srbsku podle nich dokonce několik krátkých filmů vzniklo. Ano, je to blázen. Když jsme spolu dělali rozhovor a následně ho chtěli vyfotit, měl podmínku, musel jsem s ním jít před objektiv bubnovat bez bubnů i já. Slovy mého kamaráda, vznikla „hodně kreténská fotka“.

„V tom filmu je věta, že s paličkami a bubny je to mnohem lehčí než bez nich. To bych, s dovolením, podepsal. Je to hrozně únavné, musíte pohybovat rukama ve dvou směrech – nahoru a dolů. Navíc jste pořád v podřepu, takže za chvíli cítíte bolestí ožvlí nohy. Však si to vyzkoušíte.“ (Ari Gold na začátku našeho rozhovoru)

Divizionz

Co vznikne, když se několik ugandských režisérů dá dohromady, aby natočili svůj vysněný kousek? Když do něho vrazí všechny peníze, a dokonce jim nezbude ani na cestu na jeden středoevropský festival? Bohužel, vznikne špatný film.

Hank a Mike

Herec Thomas Michael a režisér Matthew Klinik na mě hned při příchodu na rozhovor vypálili otázku: „Kolik se u vás točí filmů ročně?“ „Asi pětadvacet.“ „A kolik z nich je dobrých?“ „Tak dva nebo tři.“ „Tak to je lepší než u nás v Kanadě, tam není dobrý ani jeden.“ „A ten váš?“ „No dobře, tak jeden jo.“ A hned jsem věděl, že s nimi bude legrace. Jak by také ne, když Hank a Mike vypráví o dvou růžových velikonočních králících, kteří ztratí práci.

„Tady si povídat nemůžu.“ (Thomas Michael poté, co jsme všichni našli do jeho hotelového pokoje dělat rozhovor. Měl tam nepořádek jako v králíkárně. V tu dobu byl mimochodem ve Varech asi tři hodiny.)

Hodné kočky

Je hrozná škoda, že tenhle film u diváků propadl. Současná čínská kinematografie má co nabídnout, jen je potřeba k ní nalézt klíč. Netvrdím, že jsem ho našel, jen jsem při sledování těchto koček občas slyšel volání o pomoc. O záchranu před ničením staré Číny ze strany všech těch různých kravaťáků.

Muž, který miloval Yngveho

Protože vidět všechny filmy ve Varech je nemožné, část z nich jsem jako každý rok dostal předem na DVD. A moc se mi nestává, co se mi přihodilo při tomhle filmu, musel jsem přehrávač v návalu deprese zastavit. Ne že by to byla taková síla, jen tenhle snímek využívá moment překvapení. Čekáte milou teenagerovskou komedii, a pak... To víte, Norsko.

Klid zbraní

Severoirská problematika je častým filmovým námětem, větší jsou ale role rozděleny jasně. IRA je ta špatná a policie ta dobrá. Tady je to jinak. IRA je ta špatná a policie je na tom úplně stejně.

Poppy Shakespeare

Britové jsou už dlouhá léta dobří hlavně v Harrym Potterovi, Jamesi Bondovi a romantických komediích. Člověk by málem zapomněl, že umí natočit i komorní drama o tom, že ne každý je blázen.

„Je to něco mezi Přeletem nad kukaččím hnízdem a Hlavou XXII.“ (The Guardian o Poppy Shakespeare)

R(evoluce)

Tenhle indický mladík byl hodně zvláštní. Mustafa Zaveri si s pomocí svého štědrého a nábožensky velmi založeného otce natočil film, který v metaforách vypráví o jeho vlastním životě. Jako mladík odjel do USA, vydržel tam dva roky, pak se psychicky zhroutil, vrátil se zpátky do Indie a topil se v depresích. Pak začal číst a objevovat racionálně, vzdal se náboženství a napsal scénář o zákonech vesmíru, evoluce a frisbee. Jeho otec, který ani na jedno nevěří, mu na to dal peníze a přijel s ním i do Varů. Když mi do ruky dával vizitku svého syna, byla na něm vidět hrdost. Bylo to skoro jak z nějakého filmu.

„A taky v tom filmu pořád hrajeme frisbee, to je můj nejoblíbenější sport, hraje se tady taky?“ (Mustafa Zaveri)

Dobrý den, smutku

I velká odbornice na italský film Eva Zaoralová se mi přiznala, že o režiséra Anně Negri před tímhle snímkem nic neslyšela. A hned dodala, že kdyby nebylo Dobrý den, smutku v Sundance, určitě ho vezme do hlavní soutěže. I na ni udělal dojem snímek o jednom rozchodu, který mi civilností připomněl Once. Jen je to lépe natočené.

Rusalka

Po setkání s Annou Melikyan, moskevsko-arménskou režisérkou, jsem měl divný pocit. Všechno to, co se mi v Rusalce líbilo (napří-

klad rozpor staré pohádky a moderního velkoměsta), ona popřela. Prý nic z toho tak vůbec nemyslela.

„Andersenova verze mi přišla aktuálnější, bylo s tím míň práce.“ (Anna Melikyan o tom, proč si jako předlohu Rusalky vybrala Andersenovu verzi, a ne staroslovanskou báj)

Napsáno

Když se podíváte na csfd.cz, kde se mimo jiné hodnotí i snímky z letošních Karlových Varů, málokterý snímek má tak rozporuplné hodnocení. Je to i proto, že režisér Kim Byung-woo měl dost odvahy natočit postmoderní hříčku o životě filmové postavy ještě postmoderněji, než si umíte představit. Takových experimentů jen houšť. Mimochodem, jihokorejský režisér do Varů vůbec nedorazil, někde na cestě se ztratil.

Il divo

V Cannes veleúspěšný snímek byl výborně přijat i ve Varech. Jestli se o někom mluví, že by z něho v Itálii mohl vyrůst nový Fellini, pak je to Paolo Sorrentino. Jeho portrét od konce druhé světové války v politice působícího Giulia Andreottiho jde za hranice žánrového filmu. Seběmenší detail je promyšlen a Sorrentino se nebojí vkládat do reality funkční magickou rovinu, která vás celé dvě hodiny udrží v okouzlení.

Tři opice

Oblíbený snímek Věry Chytilové (o jejímž stavu leccos napoví i následující citát) má na Turecko skvělou organizaci děje. Symbolika kruhu vás v závěru sevře a nepustí a vy si uvědomíte hrůzu toho, že skončíte jako rodina z tohoto filmu. Jeden neslyší, druhý

nevidí a třetí nemluví (samozřejmě obrazně řečeno).

„Chřadnu na duši i na těle. Nechce se mi žít. Rozhlížím se po lidech a dívám se, co je na životě baví. Dyť je to taková blbost.“ (Věra Chytilová o životě)

Valčík s Baširem

Izraelský režisér Ari Folman byl z Varů poměrně zklamán. „To vás ten film nezajímá? Že má jen jednu projekci... A proč aspoň není ve Velkém sále? A jaktože ho ani novináři neměli možnost vidět? Na co se mě pak mají ptát?“ Chyba ale tentokrát nebyla na straně festivalu. Film je taky velký byznys a distribuční firmě se zdály tyhle podmínky výhodné. Naštěstí se to Folmanovi podařilo změnit a diváci mohli na jeho velmi osobní animovaný film o izraelsko-libanonské válce zajít i podruhé.

„Pokud bych si mohl vybrat, rád bych se stal mužem, co pokládá mikrofony. Ten chlapík je vážně dobrý.“ (Ari Folman v už lepší náladě o své vysněné karlovarské roli)

Prosíme přetočte

Michel Gondry je vizuální génius a hračka. Co mu chybí a co chybí i jeho poslednímu filmu, je dobrý scénář. Nápad hlavních hrdinů přetočit (vžil se termín ošvédovat) klasické filmy v amatérských podmínkách je skvělý, ale proč ho proboha napasovat na jedno velké dějové klišé? Gondry k sobě prostě potřebuje scenáristu (jako ve Věčném svitu neposkvrněné mysli, který mu napsal Charlie Kaufman).

„Nemáte pocit, že tady v Karlových Varech je hodně děsně starých lidí?“ (čtyřicetiletá herečka z Prosíme přetočte Melonie Diaz)

I'm Not There

Na Boba Dylana jsou v redakci Dobré adresy větší odborníci a třeba k tomuto filmu napíší i něco víc. Já však musím konstatovat, že polodokumentární styl v kombinaci s tím, že Dylana hraje šest různých herců a hereček – od malého černošského chlapce až po Cate Blanchett, tvoří fantastickou a výbušnou směs. Zbývá se ptát: Proč to, sakra, u nás nešlo do distribuce?

„Nedozvěděl jsem se tam o Dylanovi nic nového, a to ho ani moc neznám, přečetl jsem o něm tak, no do deseti knih.“ (novinář Honza Dědek o tom, proč se mu I'm Not There nelíbilo)

Paříž

Nemohu si pomoci, ale Francouzi nějak zapomněli točit skvělé filmy. I Klapischův nový snímek je takový milý, hezký, ale nenabízí nic navíc. Neprobudí emoce. Tedy pokud jste nebyli na jaře v Paříži a nebudete, tak jako já, žít celou dvouhodinovou stopáž z dojmů z tohoto nádherného města.

Podzimní tance

Když psala kolegyně článek o pobaltské kinematografii, zvolila příznačný titulek Deprese! Deprese!! Deprese!!!. A Podzimní tance jsou typickým pobaltským filmem. Samozřejmě, šest osamělých hrdinů uprostřed zaprášeného estonského sídliště, prakticky bez děje, ale s neuvěřitelným množstvím absurdního humoru, to není pro každého. Pro mě to byl ale po filmu 12 druhý nejlepší snímek ve Varech.

„Ten film není depresivní, je jenom hrozně pesimistický.“ (herec Taavi Eelmaa o Podzimních tancích)

Náprava

Je spousta skrytých konfliktů, o kterých mi tady nic netušíme. Třeba ten řecko-albánský. Právě o něm a taky o fotbale, lásce a nenávisti vypráví Thanos Anastopoulos v Nápravě. Jen je to trochu nuda.

V Sylviině městě

Na plátně se nic neděje. Nějaký mladík nejdřív kreslí črty a pak se prochází po Štrasburku. Nemluví se. První dialog hlavního hrdiny přijde asi po čtyřiceti minutách. A je to vynikající. To je ta filmařská odvaha!

„Je to jeden z nejněmějších filmů v historii.“ (José Luis Guerín o svém snímku)

Bob & Carol & Ted & Alice

Vary pro mě nemohly skončit jinak než návštěvou nějaké klasiky. Výborný vypravěč židovských anekdot Paul Mazursky natočil v roce 1969 kongeniální portrét amerických uvolněných šedesátých let, kde si manželé navzájem blahopřejí k nevěře. Tenhle film uzrává každým rokem.

„Češi jsou mi moc sympatičtí. Z několika důvodů: zaprvé, nikdy vám nezavolají, aby vás vzbudili. Zadruhé, můžete sedět v kavárně a čekat na číšníka dvě hodiny a on nepřijde. Když přijde, tak už jste tak unavený, že vás přejde hlad. A za třetí, když se recepčního zeptám, kde jsou tu záchody, řekne mi, že neví, a dá mi bonbon.“ (Paul Mazursky a jeho historka, kterou vyprávěl kolegyni Veronice Bednářové z Festivalového deníku)

Zbyněk Vlasák

(Právo, Festivalový deník)

O čem se (ne) mluví

Viděli v životě

„Ty vole, to byla síla,“ psala mi kamarádka

po zhlédnutí filmu Jdi v pokoji, Džamile.

„Sedím v Thermalu a vydejchavam.“ Ten snímek je mimořádně brutální a mimořádně působivý. Sunnita Džamil zabije šíitu, který před lety zavraždil jeho matku, a roztáčí tak spirálu krevní msty. Sunnitě se postaví proti šíitům, nenávist z minulosti ožívá a Džamil zoufale sleduje běsy kolem sebe i uvnitř sebe a snaží se před nimi ochránit aspoň svého syna. To všechno se odehrává kousek od nás, v muslimské komunitě na předměstí Kodaně.

S filmem přijel do Varů představitel Džamila, dánský herec s iráckými kořeny Dar Salim. V krátkém, víceméně improvizovaném rozhovoru na terase hotelu Thermal jsem si s ním povídal nejenom o kinematografii.

Jaké pro vás bylo vžít se do role člověka, který zabíjí, a přitom hluboce miluje svoji rodinu?

Na každého člověka se musíte dívat jako na lidskou bytost a nepřemýšlet o něm v obecných pojmech, jako je náboženství. Džamila jsem viděl jako normálního muže vrženého do extrémní situace. Je ovlivňován svým okolím, výchovou a traumaty ze světa, ve kterém žije. Představil jsem si, jak se takový člověk bude chovat ve vypjaté chvíli.

Vypadá to v Kodani opravdu tak dramaticky, jak líčíte ve filmu?

příliš mnoho krve

Jak říkáte, je to dramatizace, film, obraz. Tenhle obraz můžete najít kdekoli ve světě, v Libanonu, Holandsku... nebo Dánsku. Chtěli jsme vyprávět o lidech a není důležité, kde přesně se ten příběh odehrává. Není to film o sektářském násilí v Kodani, ale o tom, jak lehké je zneužít náboženství k vyvolávání konfliktů, které s náboženstvím nemají nic společného.

Dá se podle vás takovým konfliktům předcházet, nebo jsou spjaté s člověkem jako takovým?

Určitě se jim dá předcházet. Řešení světových konfliktů je jednodušší, než si chceme připustit. Obecně platí, že když lidé dostanou svobodu, bezpečí a možnost postarat se o svoje rodiny, když se s nimi bude zacházet s respektem a úctou, pak se budou k sobě chovat hezky a v náboženství budou hledat, co je spojuje, a ne, co je rozděluje.

Ale tohle všechno postavy vašeho filmu mají... Žijou ve svobodné zemi, mají peníze...

Nejsou svobodní, jsou zajatci svého prostředí. Viděli v životě příliš mnoho krve, ztratili svoje blízké... Jejich frustrace nemá nic společného s tím, kdo měl být první chalíf – tohle je nakonec každému jedno, když dostane možnost žít v bezpečí.

Štěpán Kučera

Z antikvariátních banánovek

Jean Anthelme Brillant–Savarin se narodil roku 1755 ve francouzském městečku Belley. Stal se venkovským advokátem v kraji Bugey, za Francouzské revoluce byl zvolen starostou rodného Belley a do Zákonodárného shromáždění.

Když revoluce začala požírat svoje děti, jak praví další z klasiků, uprchl Brillant–Savarin do USA, kde strávil tři roky v New Yorku coby violista v orchestru divadla John Street Theater. Po návratu do Francie byl ustanoven kasačním radou. V této funkci dožil bez dalších politických vzruchů. Jeho životním dílem se stala kniha *La physiologie du gout*. Česky vyšla poprvé roku 1930 v překladu Rafaely Zachystalové pod názvem *Fysiologie chuti*.

O labužnictví

Labužnictví

Prolistoval jsem slovníky hledaje slovo gourmandise – labužnost a nebyl jsem nikterak spokojen s tím, co jsem našel. Smysl tohoto pojmu je stále zaměňován s hltavostí a žravostí: z čehož jsem usoudil, že lexikografové nejsou z oněch roztomilých učenců, kteří půvabně nesou k ústům koroptví křídlo, aby je poté zalili sklenicí vína Lafitte nebo Clos-Vougeotským.

Definujme tedy a rozumějme dobře.

Labužnost jest vášnivá, odůvodněná, na zvyku se zakládající záliba ve věcech, které lahodí chuti. Labužnost či gourmandství jest nepřítelkyní přílišnosti; kdo se přejídá nebo opíjí, vydává se nebezpečí, býti vyškrtnut z cechu.

Abychom řekli pravdu, nuže je to labužnictví, které v činnost uvádí rolníky, vinaře, rybáře, myslivce i četnou rodinu kuchařů.

Labužnictví se vztahuje:

Ke kuchyni, uměním připraviti jídla a učiniti je pro chuť příjemnými.

K obchodu, snahou nakoupiti co možná nejlaciněji potřebné suroviny a prodati pokud možno nejlépe.

Konečně k národohospodářství, a sice tím, že poskytuje prameny pro daně a zavádí výměny mezi národy.

Labužnictví pozoruje chuť v jejích počtcích i utrpeních; ono vyšetřilo různé stupně podráždění, kterých jest chuť schopna: upravilo její činnost a stanovilo hranice, kterých nemá slušný člověk překročiti.

Labužnictví zkoumajíc lidi a věci, aby přineslo z jedné země do druhé vše, co zaslouží si býti poznáno, způsobuje, že dovedně uspořádaná hostina jest jako zkratka světa, kde každý díl světa je zastoupen svými zástupci.

Chuti k jídlu

Chuť k jídlu hlásí se trochu malátností v žaludku a lehkým pocitem únavy. Současně zaměstnává se duch představami, paměť vzpomíná si na věci, které chuti lahodily, představivost má za to, že je vidí, je zde něco, co podobá se snu.

Slyšeli jsme tisíce znalců volati: „Jaké štěstí, mít chuť k jídlu, máme-li naději na výborný oběd!“

A hned jest celé vyživovací ústrojí na nohou: žaludek stává se citlivým, žaludeční šťávy se jitří, vnitřní plyny se hlučně přemísťují, sliny se sbíhají v ústech a všechny zaživací síly podobají se vojákům, čekajícím jen na povel k útoku. Ještě několik okamžiků a pocítíme křečovitě stahování, začneme zívati, trpěti: mít hlad. Všechny odstíny těchto různých stavů můžeme pozorovati v každém saloně, kde dîner dá na sebe čekat.

Labužnická zkumadla

Objev labužnických zkumadel bude jednou chloubou devatenáctého století. Labužnickými zkumadly rozumíme jídla uznané chuti a tak nepopíratelné výbornosti, že pouhé jejich objevení se musí rozrušiti celé chuťové ústrojí zdravě založeného člověka. Methoda labužnických zkumadel byla dokonale vyzkoušená a dlouhými poradami uvážena. Podáme nyní seznam pokrmů, jež uznali jsme za způsobilá co zkumadla: rozdělili jsme je dle naznačeného pořádku ve tři vzestupné serie.

První serie

Přibližný příjem: 200 fr. (střední stav)

Pěkný kus telecího masa vyšpikovaného a ve vlastní šťávě pečeného.

Domácí krocan nadívaný lyonskými kaštany.

Tuční, na slanině pečení holubi.

Sníh ušlehaný z bílků.

Mísa kyselého zelí, obložená klobásy a uzenou štrassburskou slaninou.

Výkřik: „U časa, jak to pěkně vypadá! Dejme se do toho a vzdejme tomu čest!“

A hned jest celé
vyživovací
ústrojí na
nohou:
žaludek
stává se
citlivým,
žaludeční
šťávy se jitří,
vnitřní plyny
se hlučně
přemísťují,
sliny se
sbíhají
v ústech
a všechny
zaživací síly
podobají se
vojákům,
čekajícím...

Přišel,
dělal jsem
mu
společníka
až ku
třetímu
tuctu ústřic,
načež jsem
ho nechal
jísti
samotného.
Jedl déle
než hodinu
a dostal se
k dva
a třicátému
tuctu jen
proto, že
žena, která
ústřice
otvírala,
nebyla
dosti
rychlá.

Druhá serie

Přibližný příjem: 15.000 fr. (blahobyt)

Špikované, uvnitř krvavé, ve vlastní šťávě pečené filet.

Strníč čtvrt s omáčkou s rozsekanými nakládanými okurčičkami.

Přírodní kambala.

Skopová kýta à la provençale.

Krocán s lanýži.

Nový hrášek co novinka před sezónou.

Výkřik: „Ach, drahý příteli, jak milý to zjev! Toť věru slavnostní hody!“

Třetí serie

Přibližný příjem: 30.000 fr. (bohatství)

Sedmiliberní kapoun s nádivkou z perigordských lanýžů zformovaných do kulovité podoby.

Obrovská štrassburská paštika z husích jater v podobě tvrže.

Velký rýnský kapr à la Chambord, bohatě obložený a ozdobený.

Křepelky nadívané lanýží s morkem, na skrojících chleba na másle osmažených a s bazalkou.

Špikovaná říční štika nadívaná secundum artem, v omáčce z raků.

Uležený, prošpikovaný bažant en toupet, spočívající na topince osmažené à la sainte alliance.

Sto kusů stonků mladého chřestu v průřezu pěti až šesti milimetrů (novinka před sezonou) s omáčkou z osmazonu.

Dva tucty zahradních strnadů à la provençale, jak jest udáno v knihách le Secrétaire à le Cuisinier.

Výrazy: „Monsignore, jak obdivuhodný muž jest váš kuchař! Něco takového jest možno jísti jen u vás!“

Měl jsem častěji příležitost vyzkoušet účinek labužnických zku-madel; stačí uvedu-li jeden příklad. Byl jsem přítomen dîner labužníků třetí kategorie. Po prvním chodu podával se mezi jinými obrovský, nevykleštěný, panický kohout 1 z Barberieux, naditý lanýží na prasknutí a Gibraltar ze strassburské husí paštiky. Tento zjev způsobil na shromáždění těžko vylíčitelný účinek, cosi jako ti-chý smích, o němž zmiňuje se Cooper. Všechna zábava ustala, neboť duše překypovaly; pozornost soustředila se na zručnost kráje-čů a když kolovaly kolem mísy, spatřil jsem na všech obličejích stří-dati se postupně zápal žádosti, nadšení požitku a dokonalý klid blaženosti.

Lidé, jejichž náhled jest směrodatný, ujistili mne, že maso takového kohouta jest ne-li jemnější, jistě vzácnější chuti než kapouna. Mám mnohem důležitější práci na tomto světě než zjistiti zmíněné, pře-nechávám to svým čtenářům; nicméně myslím, že je možno se při-

kloniti k tomuto náhledu, jelikož maso to-hoto kura obsahuje chutný prvek, jenž ka-pounu chybí.

Ústřice

Vzpomínáte si jistě, že druhdy každá jen poněkud slavnější hostina počínala oby-čejně ústřicemi a že se našel vždy slušný počet hostů, kteří neustali, dokud nespo-lykali jeden veletucet (12 tuctů, čili 144 kusů).

Roku 1798 byl jsem ve Versailles v hod-nosti komisaře Direktororia, a tu jsem se čas-to stýkal s jistým p. Lapertem, písařem u tribunálu v de partmentu; byl vášnivým milovníkem ústřic a stěžoval si, že se jich ni-kdy nenajedl dosyta, čili jak říkával: až na prasknutí. I rozhodl jsem se opatřiti mu ukojení této touhy a pozval jsem ho poo-bědvat. Přišel, dělal jsem mu společníka až ku třetímu tuctu ústřic, načež jsem ho ne-chal jísti samotného. Jedl déle než hodinu a dostal se k dva a třicátému tuctu jen pro-to, že žena, která ústřice otvírala, nebyla dosti rychlá.

Přerušil jsem svého hosta kdy byl v nej-lepším: „Drahý pane,“ řekl jsem mu, „není Vám souzeno najísti se dnes ústřic na prask-nutí, musíme též obědovati.“ A skutečně jsme obědvali a on projevil při tom zdatnost a vytrvalost, jako by před tím byl vůbec ni-čeho nepožil.

Jsou lanýže nestravitelné?

Můžeme pokládati za jisté, že lanýž jest po-krm stejně zdravý jako příjemný, jenž vklouzne do žaludku jako dopis na poště. Uvedu poučnou příhodu: pozval jsem k obědu p. Simonarda, velmi roztomilého

starce, prvotřídního labužníka. Nezapomněl jsem na lanýže, které se objevily pod ochranou mladého nadívaného krocana. Vše zdálo se k úplné spokojenosti a rozešli jsme se dosti pozdě. Ale když p. Simonard přišel domů, byl zachvácen prudkou žaludeční kolikou, křečovitým kašlem a povšechnou nevolností. Svalovali vinu na nestravitelnost lanýžů, když tu přirozenost pacientova pomohla si sama, p. Simonard otevřel svá široká ústa, vyvrhl lanýž, který vyletěl na čalouny, odkud se prudce odrazil, ne bez nebezpečení pro ty, kdož starého pána ošetřovali.

V témže okamžiku ustaly všechny obtížné příznaky, zažívání se ustálilo.

Příčina nevolnosti byla brzy poznána. P. Simonard jedl již příliš mnoho let, jeho zuby nemohly zastat práci, kterou jim ukládal. V takovém stavu unikl jeden lanýž žvýkání a sklouzl celý do propasti; zaživací činnost zanesla jej až k žaludkovému vrátniku, kde uvízl.

o drůbeži

Jsem přívržencem druhotných příčin a proto jsem přesvědčen, že celý kurovitý rod byl stvořen jedině k vyplnění našich spižírén. Kdykoliv se setkáme při jídle s některým členem této četné rodiny, od křepelky počínaje až ke krocenu, jsme jisti, že dostane se nám lehkého chutného pokrmu vhodného stejně pro rekonvalescenta, jako pro člověka těšícímu se nejlepšímu zdraví; neboť jest někdo mezi námi, kdož odsouzen lékařem ke stravě poustevnické, by se neusmál při pohledu na chutně odříznuté křídlo kuřete, které mu zvěstuje, že bude konečně vrácen společenskému životu?

Drůbež znamená pro kuchyni totéž, co plátno pro malíře a Fortunátův klobouk (s dvojím dnem) pro kejklíře; podává se nám vařená, pečená, smažená, studená nebo teplá, s omáčkou nebo bez ní, v celku ne-

bo po částech, bez kostí, sekaná, nadívaná, vždy se stejným úspěchem.

Tři kraje staré Francie závodí o čest, že pěstují nejlepší drůbež, a sice: Caux, le Mans, la Bresse. Co se týče kapounů, mohou býti pochybnosti, uznáváme za nejlepšího toho, jež právě krájíme; ale poulardi jsou nejlepší z la Bresse, jsou kulatí jako jablíčko a jest věru škoda, že jsou v Paříži tak vzácní, přicházejíce jen co dárek v posvícenských košíkách.

Finanční význam krocana

V tomto čistě finančním odstavci vyžadují si krocani s lanýží obzvláštní pozornosti. Zjistil jsem, že od začátku listopadu do konce února spotřebuje se denně v Paříži tři sta krůt s lanýží; v celku třicet šest tisíc krůt. Obvyklá cena takto připravené krůty činí nejméně 20 franků, tedy dohromady 720.000 franků, což znamená značný pohyb peněz. K tomu nutno ještě připočísti podobnou sumu za ostatní drůbež, jako bažanty, kuřata a koroptve rovněž s lanýží, které denně vidíme ve výkladech obchodníků k velkému trápení diváků, jichž tobolka nedovoluje takového požitku.

o vařeném hovějším mase

Rozlišujeme čtyři kategorie lidí, požívajících vařené hovězí maso:

1. Otrocky zvyku, kteří je jedí, protože jejich rodiče tak činívali, podrobující se slepě tomuto návyku s přesvědčením, že jejich děti budou kráčet v jejich šlépějích.

2. Netrpělivé, kteří, zprotivivše si nečinnost u stolu, vrhají se na první podaný předmět materiám subjectam.

3. Nepozorné, kteří nebyvše obdařeni posvátným ohněm nadšení, považují jídlo za nutnou práci a požívají lhostejně vše, co je může nasytiti, takže u stolu jsou jako ústřice na mělčině.

4. Hltavé, kteří jsou obdařeni velikou chutí k jídlu, již by rádi zakryli, spěchají aby vrhli do svého žaludku první oběť, jež by uhasila oheň, zžírající jejich vnitřnosti, a jež má sloužiti za podklad různým jiným zásilkám, které hodlají poslati touž cestou.

Znalci nepojídají nikdy vařeného hovězího masa z úcty k zásadám a nepopíratelné pravdě, kterou hlásají: že vařené maso je bez šťávy.

Velké chuti k jídlu

Asi před čtyřiceti lety šel jsem navštívit faráře v Bregnier, jehož chuť k jídlu byla v tamějším okrsku rozhlášená. Ač bylo sotva poledne, našel jsem jej již u stolu. Právě odnesli polévku, hovězí vývar, a následovala skopová kýta a la royale, dosti pěkný kapoun, vrchovatá mísa salátu. Jak mne spatřil, poručil, aby mi přinesli příbor, já však odmítl a učinil jsem dobře, neboť jsa sám a bez pomoci, zhostil se farář hbitě všeho, totiž: kýty až na hnát, kapouna až na kosti a salátu až na dno mísy.

Brzy přinesli dosti velké kolo bílého syra, do něž udělal zářez v rozměru devadesáti stupňů; to vše zalil lahví vína a baňkou vody, načež si odpočinul.

Co mě nejvíce těšilo jest, že během tohoto výkonu, trvajícího téměř tři čtvrti hodiny, nezdál se ctihodný pastýř nijak zvlášť zaměstnán. Veliká sousta, která mizela v jeho hlubokých ústech, nebránila mu, aby při jídle nemluvil a všeho, co mu bylo předloženo, zhostil se bez nejmenší práce, jako by požil tři skřivánky.

Kvítky na tubetějce

Pořádek musí být
aneb

O tom, jak se strana musela
zase trochu sebrat

Představovat si 40 let komunismu jako monolitickou dobu neměnných konstant je naivní. Změnami samozřejmě procházela společnost jako taková, ale i KSČ se vnitřně měnila a vyvíjela. A nešlo jenom o uvolnění 60. let a konsolidaci let 70. Na počátku, po únoru 1948, strana všechno pevně řídila – celý systém řízení od pražského centra až po uliční výbory a desítky (skupinky deseti komunistů na závodech, v domě a tak) byl velmi rigidní. Jenže od konce roku 1949, a hlavně od začátku roku 1950 se ukázal jeden problém – ti, kteří stranu takto řídili, šli jeden za druhým do procesů (Šling, Švermová, Slánský, Simone...).

A co teď! Ti, kteří do té doby vydávali direktivy, veleli každému kroku strany, byli najednou zrádní psi, agenti imperialistů a kdo ví

jaká verbež ještě. Co s jejich příkazy, co s jejich systémem vedení strany a státu, který vytvořili? KSČ tedy postupně uvnitř sebe samotné začala uvolňovat šrouby, dávala větší pravomoc místním, krajským a okresním výborům. A teprve teď se ukázalo, jak vlastně všem vedení za ruku vyhovovalo. Najednou v tom všichni ti místní tajemníci začali ohromně plavat, když měli jen trochu projevit vlastní vůli a iniciativu. Není se ani co divit – dostali opravdu odpovědnost, hlavně za sebe. V zemi řadí politické procesy a oni mají rozhodnout, že to či ono se udělá tak nebo onak. Vedení sice určuje směr, ale už více ideově než prakticky a když šlápnete vedle... Nebylo co závidět.

ÚV KSČ navíc do krajů a na okresy posílalo své pracovníky na tzv. zájezdy. Dnes tedy v nastíněné situaci pojedeme na zájezd do Plzeňského kraje...

Odbor agitace

Zpráva ze zájezdu do Plzeňského kraje.

Ve dnech 13.-18. února byl proveden průzkum a instruktáž o agitační práci v Plzeňském kraji. Zúčastnil jsem se aktivu kult. prop.referentů Plzeň III, porady o agitační práci na okrese Škoda, hovořil s okresními funkcionáři okresu Stříbro, Tachov, Plzeň III, v obci Lom, kde je JZD III. typu, s funkcionáři organizace a v odboru agitace na krajském se-

Uvažují takto: „S námi je SSSR a ten to vyřeší“.

Němci, kteří u nás pracují, podléhají zahraniční propagandě a chtějí odejít. Poměr mezi nimi a osídlenci není ještě dobrý. Kořeny jsou hlavně v tom, že osídlenci vlastní majetek Němců. Soudruzi v kraji uvažují použít některých knih a učebnic z Německé demokratické republiky. Vhodnější by bylo vydávat německé noviny pro všechny Němce u nás.

kretariátě provedl instruktáž o metodách řízení agitační práce a úkolech úseku agitace při poradnách a studovnách.

XXX

O čem se hovořilo, co „hýbalo krajem“:

Nejvíce případ Šlinga a Švermové (podporován zahraničním rozhlasem). V řadách členstva se projevila nejistota a obava o stranu. Po osvětlení na okresních výborech a aktivech funkcionářů bylo vidět, že pocit síly a důvěry ve stranu ještě více stoupl.

Téměř v celém kraji jsou vážné nedostatky v zásobování moukou a chlebem, na které jsou i fronty. Výsledkem nejasného oběžníku KNV bylo, že některé prodejny ZKD začaly prodávat mouku podle lístků na cukr, které prodáváci orazítkovali a prodávali 1 kg hrubé a 1 1/2 kg hladké mouky na měsíc.

Hodně našich soudruhů podléhá zásobovací panice, což se projevilo i v diskusi na aktivu kult. prop. referentů závodních organizací na okrese Plzeň III. Až po rázném vystoupení dvou soudruhů se diskuse obrátila bojovněji proti panikářům.

Ženy, které jsou získávány do zaměstnání, namítají, že by po zaměstnání nesehnaly chleba a mouku a poukazují na druhé zaměstnané ženy, kterým se to stává.

Pokud jde o mezinárodní otázky, je více strachu z války ve vnitrozemí, než přímo po vy-

hraničí. Nepodařilo se ještě dosáhnout toho, aby lidé pochopili, že mohou přispět k udržení míru svou prací.

Uvažují takto: „S námi je SSSR a ten to vyřeší“.

Němci, kteří u nás pracují, podléhají zahraniční propagandě a chtějí odejít. Poměr mezi nimi a osídlenci není ještě dobrý. Kořeny jsou hlavně v tom, že osídlenci vlastní majetek Němců. Soudruzi v kraji uvažují použít některých knih a učebnic z Německé demokratické republiky. Vhodnější by bylo vydávat německé noviny pro všechny Němce u nás.

V JZD, kde přikročují k společnému ustájení, je problém v nedostatku krmiva. Ti, kteří nemají krmivo, spoléhají na ustájení, ti, kteří je mají, se snaží svod dobytka oddálit do jara, až bude zelené krmení. Jednak mají obavy z finančního zatížení JZD za nákup krmiv, ale zároveň počítají, že ještě získají na prodeji mléka, než bude společné ustájení.

K řízení agitační práce.

Agitační zajištění, rozpracované odborem agitace sekretariátu krajského výboru KSČ, bylo přednášeno na okresní kult. prop. tajemníky. Od toho se nyní upouští a veškerá usnesení a úkoly přenáší krajsští instruktoři na předsednictva okresních výborů. Nedostatečně však ukazují na názorných příkladech, jak masovou politickou práci provádět a zajišťovat.

K zlepšení práce okresních kult. prop. tajemníků přikročuje krajské kulturně-propagační oddělení tím způsobem, že každý funkcionář KPO krajského sekretariátu má přidělen jeden okres, kam dojíždí jednou týdně a pomáhá okresnímu kult. prop. tajemníku, aby lépe pracoval ve své funkci. Zároveň svolávají během 4-6 týdnů okresní kult. prop. tajemníky na porady ve skupinách (3-4 tajemníci), hlavně k výměně zkušeností.

Největší nedostatky v řízení agitační práce jsou v okresním měřítku. Zde se projevuje resortnost a nedostatečný styk okresních výborů se základními organizacemi.

I když předsednictvo okresních výborů akce rozpracovávají, jejich zajištění a průběh v základních organizacích není kontrolován. Sbory instruktorů, kteří ještě nemají jasno o agitační práci, nepomáhají. Např. ve zprávě kult. prop. oddělení městského výboru v Plzni se konstatuje, že agitaci není okresními orgány věnována pozornost, že placení instruktoři vidí v agitaci pouze další úkoly a okresní aktivity kult. prop. referentů ZO jsou málo a nepravdivě svolávány.

Nedostatečná je spolupráce placených funkcionářů na okresních sekretariátech. Vedoucí pracovníci nekoordinují práci a plány pracovníků sekretariátu.

Např. předsednictvo okresního výboru ve Škodovce připravilo údernický týden od

Výbory
základních
organisací
se nevěnují
agitačním
důvěrníkům,
ani kult.
prop.
referenti
nejsou
vedeni
výborem,
aby se
o agitační
důvěrníky
starali. Na
agitační
důvěrníky se
hledí jako na
funkci
podřadnou,
jejich výběr
byl proveden
mechanicky.

11.-17. února (aby dohonili plán), ale nezajistilo jej agitačně ve spolupráci s kult. prop. tajemníkem.

Na okrese Plzeň III. proběhly dny zvýšené politické agitace pouze po linii okresního oddělení PPO. Nejednalo o tom ani předsednictvo okresního výboru, ani nebyl zúčastněn kult. prop. tajemník.

Ve vesnických okresech je tendence přenášet politické zajišťování kampaní pouze na AV NF. Projevilo se to při mírové kampani, kdy MAV NF tuto akci prováděly bez politické podpory vesnických organizací. Výbory vesnických organizací kampaně neprojednávaly a funkcionáři se o věci dovídali buď v MNV nebo v masových organizacích, kde pracují ve funkcích.

Malá péče OV o agitační práci se projevuje i v základních organizacích. Výbory základních organizací se nevěnují agitačním důvěrníkům, ani kult. prop. referenti nejsou vedeni výborem, aby se o agitační důvěrníky starali. Na agitační důvěrníky se hledí jako na funkci podřadnou, jejich výběr byl proveden mechanicky.

Ve Škodovce v závodní organizaci nastoupil nedávno do funkce kult. prop. referenta s. Julius, ze slévárny. Když si chtěl svolat agitační důvěrníky zjistil, že oni sami nevědí, že mají funkci agitačního důvěrníka vykonávat. V okrese Plzeň IV. přišli na aktiv agitačních důvěrníků kult. prop. referenti a předsedové s připomínkami, že dosud žádné agitační důvěrníky nemají.

Po dnech zvýšené agitace, mírové kampani a akci s chlebem, začínají si soudruzi uvědomovat význam agitační práce. Okresní předsednictva se budou zabývat stavem agitační práce a jejím zlepšením.

Dny zvýšené politické agitace byly většinou přenášeny z aktivů funkcionáři individuálně, méně v desetiminutovkách nebo celozávodních schůzích ROH. Agitační důvěrníci nevědí, jak besedy vést a jak besedu začít. Závazky jsou výsledkem agitační práce jednotlivých agilních funkcionářů. Nejvíce závazků je k šetření v materiálem, zapracování žen

u strojů, velmi málo k osvojení novátorských metod a k obsluze více strojů.

Mírová kampaň dvojic na vesnici byla spojována s nábořem pracovních sil. Dvojice hovořily raději k nábořu než k mezinárodní politice. Závazky jednotlivců jsou zaměřeny hlavně ke zvýšení dodávek zemědělských výrobků. Málo bylo závazků vstupu do JZD.

K nábořu pracovních sil ustaveny komise jak při KV, tak i při OV. V této akci mají úspěch zaměstnané ženy, které chodí přesvědčovat a samy na svých názorných příkladech ze zaměstnání získávají další ženy do práce. Nedostatkem je bytová otázka, neboť lidé by šli do Škodovky pracovat, ale museli by dojíždět také 2-3 hodiny.

V nábořu pracovních sil pomáhá i anketa „Pravdy“ nazvaná „deset otázek o míru“. Z této akce vzešlo mnoho hodnotných závazků jak zapojení žen do výroby, tak na pracovištích v překračování norem, tak i v JZD přechod na III. typ. Tato anketa však svoji formou poněkud připomíná staré kapitalistické insertní a reklamní metody

K úspěšnému průběhu akce s chlebovinami přispěla řádná příprava, vydání zvláštního čísla „Říkáme lidem pravdu“, které hodně soudruhům pomohlo a vydání krajského materiálu s konkrétními příklady z kraje.

K rozvinutí předmjárového soutěžení a zajištění rovnoměrného plnění plánu přijal krajský výbor 3. února usnesení o soutěžení i nejlepšího dělníka, provádění novátorských metod, o upevňování JZD a projednávání celoročních plánů v rámci příprav valných hromad JZD vyšších typů.

XXX

Sbor referentů při KV je 70 členný, většinou z krajských funkcionářů. Instruktáž provádí buď zástupce vedoucího tajemníka nebo některý vedoucí oddělení. Jsou vysíláni na okresní schůze referentů a na veřejné schůze. Nedostatečné jsou až na výjimky sbory referentů při okresních výborech. Referenti a instruktoři základních organizací jsou většinou titíž lidé. Do mnoha organizací, zvláště na vesnici v pohraničí nedocházejí ani referenti, ani instruktoři.

XXX

K zlepšení agitační práce v základních organizacích je třeba, aby okresní instruktoři vedly výbory organizací k tomu, aby se zabývaly agitací, řídily agitační důvěrníky a více o ně pečovaly.

Je třeba, aby krajský tisk otiskoval konkrétní metodické články o práci referentů, agitačních důvěrníků na závodech i na vesnici. Zatím je práce krajského tisku na tomto poli nedostatečná.

Jiří Diviš

Připravil
Martin Groman

K chaloupce zády, k literatuře čelem (VII)

Key word: kritika

Napsat klíčové slovo „kritika“ jsem si naplánoval na prázdniny. Bude dost času na pokus „pojistit drogistu“, abych to hrabalovsky popsal. Jenže jak se blíží prázdniny, věděl jsem, že by to bylo stejně marné snažení. Proč bych se měl připojovat ke skupině těch, kteří mají nohy zalité v betonu, a přitom se pokoušejí někam poskočit. Masochistická Tantalova muka.

Místo toho jsem vybral dva kritické pohledy na kritiku (jsou z protilehlých front, a přitom nejsou proti sobě). Nač si lámat hlavu, když stačí obejít jeden regál obrovské knižní samoobsluhy...

1) Řekli jsme tím cosi o kritikovi šedesátých let a tak i o dnešním. Ve svém průměru tu kritik nebojuje – abych opakoval – ve jménu autorství, jež prosazuje a jež pokládá za rozhodující v řešení doby, generace, společnosti otevřeně, ale skrytě, latentně, tedy vydává svou náklonnost za objektivní soud. Tím se dostáváme ke stavu, jehož si můžeme po dvacetileté pauze všimnout v tisku za poslední dva tři roky. Jde o trend, kdy kritika se tváří jako kritika, nese tu šikovněji, tu méně šikovně atributy vnější dovednosti, výzbroje, akribie kritické, ať už ze zdrojů existenciálních, či povětšinou ze zbytků výbavy formální a strukturalistické. Ve skutečnosti však /.../ jde o sublimovanou reklamu, nakoženou z uvedených zdrojů metodických i z vitálního rytmu kritiky konce století i let dvacátých až čtyřicátých.

Co není a co je kritika (1992). In: Jan Lopatka: *Šifra lidské existence* (Torst, Praha 1995)

2) Výsledek? Kritici té knížce připravili literární úspěch (ať se o ní mluví dobře nebo špatně, když o ní všichni mluví, je to literární úspěch). A dobré knížky pořád čekají na své kritiky. Jenomže, vy bando kritiků, nestálo by za to,

abyste o knížkách, kterým nerozumíte, alespoň dali vědět? To by bylo pro čtenáře to nejlepší doporučení. Jenže vy, místo abyste připustili, že vás překvapily, radši je zadusíte. A navíc vás nakonec ani nepřekvapily: vy už jste mimo, tohle se odehrává v jiné rovině. Dalo by se citovat dvacet příkladů.

Kritikové, jste krávy! Když chcete mluvit o sobě, udělejte veřejnou zpověď a vstupte do Armády spásy. Ale dejte lidem pokoj s vašimi transcendentními úvahami a zkuste být k něčemu užiteční. Kapku objektivní kritiky, prosím pěkně. Už by bylo načase. Hrozí vám nebezpečí.

Doslov ke knize Vernona Sullivana / Borise Viana *U mrtvých na barvě kůže nesejde* (Maťa, Praha 2008).

Doslov je podepsán Vianovým jménem; reaguje v něm vlastně na výtky kritiků jeho první „sullivanovské“ knihy *Naplivu na vaše hroby* (1946), u které je uveden jako překladatel.

Jen k tomu dodám poznámku. Už několik let tvrdím, že bez snahy o inventuru „představ“ o roli literatury bude každý další text o literární kritice opravdu jen pokusem pojistit drogistu. Jenže takovou inventuru nemohou provádět pouze literární vědci a kritici. Těm současný stav, kdy se na obrozenecké jádro navěšují ozdoby všech možných -ismů s různou blyštivostí, vyhovuje.

Nakonec ještě jeden výpisek z Viana/Sullivana: *kritikové se zachovali jako ohejbáky na rohlíky toho nejhoršího druhu. Tuze pěkně.*

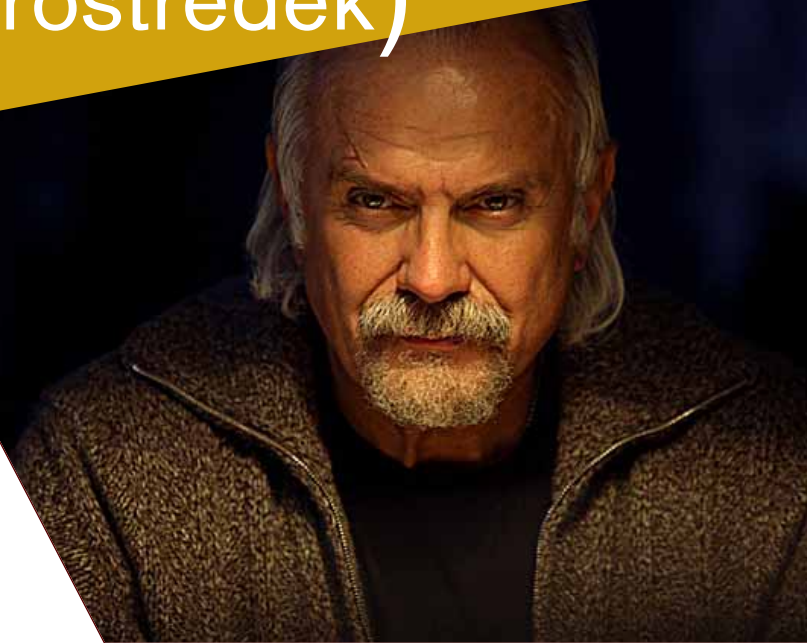
Jakub Šofar

Stejně jako původní snímek pojednává
i 12 o poradě dvanácti porotců nad

Stráž (velký recenzi prostředek)

osudem
jednoho
nešťastného
mladíka.

V Michalkovově
případě se jedná
o Čečence, který
měl zabít svého
adoptivního otce –
ruského důstojníka.

Filmařská nirvána

Když člověk projíždí všechny ty různé žebříčky oblíbenosti filmů, musí si zachovat odstup. Na prvních místech jsou zpravidla filmy, které se střelily do širokého vkusu především tím, že nijak neprovokují, nevzbuzují kontroverzi, mají jednoduché poselství. A spolu s tím jsou samozřejmě dobře natočené i zahraniční. V našich podmínkách tak vítězí třeba Vykoupení z věznice Shawshank nebo Schindlerův seznam.

Vítěz divácké ceny na letošních Karlových Varech, snímek 12, se této charakteristice vyhýbá především v oné jednoduchosti a lehké stravitelnosti. Tenhle film vás nedojme k slzám, tenhle film vás přiková k sedačce a zastaví vám v několika okamžicích srdce (vlastní zkušenost). Takhle silný stisk u mě měla naposledy Bergmanova Persona. Mimochodem ta se měla původně jmenovat Kinematografie a stejný název by si možná zasloužil i film 12.

Nikita Michalkov, v současnosti asi nejlepší ruský režisér, se rozhodl natočit remake legendárního amerického filmu Sidneyho Lumeta z roku 1957 Dvanáct rozhněvaných mužů. I když v případě 12 je remake poněkud urážlivé slovo. Michalkov totiž tenhle film postavil na jiných základech. Na základech ruských. Jak ruské současnosti (občas si nemůžete nevšimnout poněkud problematických na-

cionalisticko-putinovských prvků), tak především nejlepší tradice ruské literatury. Najdeme tu charaktery jak z Gogolova Revizora, tak psychologické sondy hodné Dostojevského a příhody jak z Čechovovy ordinace.

Stejně jako původní snímek pojednává i 12 o poradě dvanácti porotců nad osudem jednoho nešťastného mladíka. V Michalkovově případě se jedná o Čečence, který měl zabít svého adoptivního otce – ruského důstojníka. Přičemž každý z porotců vychází z jiných kořenů, dává důraz na jiné hodnoty. Nechybí tu rasismus ani antisemitismus, předsudky do jisté míry ovládají všechny z porotců. O Čečenci se tu nemluví s úctou k člověku, spíš naopak. Mnoho nechybí, aby ho poslali na doživotí během prvních minut. Zabývat se jím začnou podrobněji jen proto, že si jeden z porotců řekne, že by si o něm

mohli aspoň promluvit, než ho pošlou za katr.

Stále ještě jsem ale nepokročil k tomu, co Michalkovovu verzi tak odlišuje od té Lumetovy, co dává v podstatě podobnému příběhu úplně nový rozměr, co ve mně vyvolalo onen Bergmanův odkaz. Logicky je to způsob, jakým Michalkov film nasnímal. To je filmařská nirvána. Většina děje se odehrává v nepříliš atraktivním prostředí tělocvičny, kde se porota radí, ale i z tohoto velmi svazujícího prostředí, dokázal ruský režisér vytěžit maximum, možná ještě trochu víc. Jeho kamera stupňující napětí až k nevydržení jen podporuje vyprávění jednotlivých porotců a udržuje diváka ve střehu po celých dlouhých 153 minut.

Ale to pořád není nic proti tomu, když Michalkov vyjede se štábem do exteriérů. Úvodní scéna, ve scénáři jistě obyčejná, kdy mladík jede čečenskou krajinou na kole ke své matce, je dechberoucí, prolínání záběrů, jednotlivých rovin, to snad ani nemohl natočit obyčejný smrtelník. A když pak dojde na válečné scény, nebo spíše obrazy... Déšť, stojící tanky, ležící mrtví vojáci, okolo běžící pes s čímsi v hubě. Nebo scéna, kdy na sebe střílí vojáci z oken dvou domů přes úzkou uličku a my ani jednoho z nich nevidíme, jen před námi šlehají záblesky výstřelů a dole na zemi leží malý chlapec... Ne, to jen slovy nejde popsat, to je FILM.

Zbyněk Vlasák

(Právo)

12, režie: Nikita Michalkov, Rusko, 2007, premiéra v ČR: 04. 09. 2008

Evropské Děti noci

Děti noci režisérky Michaely Pavlátové si na filmovém festivalu v Karlových Varech odbyly světovou premiéru a uspěly. Získaly hlavní ocenění za ústřední herecké výkony a přesvědčily, že český film dokáže být v tom pravém slova smyslu evropský. Přenositelný, srozumitelný, komorní a univerzální.

To vše platí a funguje i přesto, že se snímek odehrává pouze v jediné pražské čtvrti. Umolousaný a špinavý Karlín se stává výsostným územím hlavních postav, které v jeho oprýskaných i ultramoderních kulisách prožívají svůj komorní příběh. Nejedná se však o subkulturní či suburbanní sondu do života figurek, jež zpestřují místní kolorit. Civilní scénář sleduje jednu ústřední linii, kterou představuje hlavní hrdinka Ofka v podání přirozené a krásné Marthy Issové. Ofka se po dokončení střední školy vzdala

studia na vysoké škole a nastoupila v non-stop prodejně. Zmatená, stále ještě dospívající, a přesto již hotová mladá žena řeší základní dilema – kam dál? Co dál? S kým dál? A především jak dál? Bolestně existenciální otázky scénář naštěstí neprezentuje v explicitně hysterických výstupech plných prázdných slov. Jediným hlasitým emotivním momentem se tak stane do dna vypitý kalich hořkosti s příchutí konce první velké lásky. Spíše úsporné dialogy a především umně natočené sekvence, které nepotřebují slovní doprovod nebo zbytečné vysvětlování, celkem příjemně a na český film neobvykle zapojují divákovu fantazii. Snímek poskytuje také neobyčejně zajímavý prostor pro herecký výraz. Talent Marthy Issové je sice již neodiskutovatelným faktem, ale je opravdu radost sledovat její práci s pocitem, že takhle kompaktně ještě nikdy nehrála. Od ní vede přímá linka k Jiřímu Mádlovi, jenž jako Ofčin věrný přítel a ctitel Ubr dokazuje, že ve filmu není jen komerční návnadou. I jeho

výkon je dojemně přesný, jen mám lehké obavy, aby jeho práci nebyla zbytečně vytýkána právě ona festivalová cena.

Poněkud paradoxní, avšak oprávněnou výtku však musím směřovat na adresu scénáře Ireny Hejdové. Ten sice vyhrál v roce 2005 cenu za nejlepší nerealizovaný scénář (v rámci cen Český lev), je však bohužel nejslabší součástí jinak slušně šlapajícího filmového strojeku. Tento fakt lze však vnímat pozitivně, či negativně. Buď zatratíte filmové ceny obecně, nebo s poučeným optimismem vstřebáte ke konečné spokojenosti skutečnost, že pokud je údajně nejlepší scénář tím nejhorším, pak vás Děti noci určitě mají čím překvapit. Příjemně.

Kristýna Pleskotová

Děti noci, premiéra 25. 9. 2008, Česká republika 2008, 100 minut, režie: Michaela Pavlátová, scénář: Irena Hejdová, hrají: Martha Issová (Ofka), Jiří Mádl (Ubr), Lenka Termerová (matka)

Předělat román

Natočit film podle knižní předlohy nemusí být nutně výhra. Do konce bych řekl, že platí, že film jako médium za dobrou literaturou zpravidla pokulhává. A není ani moc výjimek. Napadá mě snad jen Forrest Gump (když tedy přistoupíme na všechny tři dojemné konce, které tenhle snímek má) jako příklad filmu, který svou předlohu výrazně předčil.

I proto, že má psaní scénáře jiná pravidla než psaní povídek a románů, musí často filmař strukturu děje a někdy i postavy měnit. I proto, aby jim sám jako autor víc rozuměl, ale především proto, aby mu divák po čtvrt hodině z kina neutekl. A tady je ta potíž. I když se snažím film O rodičích a dětech chránit, musím s jeho kritiky souhlasit v tom, že kvality předlohy (kde je asi tak o polovinu méně postav i děje) nedosahuje.

Podobný postup jako Vladimír Michálek zvolil i Henrik Ruben Genz.

Pro svůj snímek Ukrutně šťastní, který vyhrál letos v Karlových Varech Křišťálový glóbus, si vybral jako předlohu román dánského spisovatele Erlinga Jepsena. Ten vychází ze skutečných událostí, které se odehrály v autorově blízké rodině, když byl ješ-

tě kluk. Pojednává o domácím násilí a o tom, jak radikálně se s ním lidé ze sousedství vyrovnávají. Genz, který vyrůstal ve stejné ulici jako Jepsen a prostředí tedy důvěrně zná, se z knihy pokusil udělat film se vším všudy. Jaké prostředky použil?

Na začátku udělal správné rozhodnutí: musel částečně popřít Jepsena a napsat

vlastní příběh. Vložit do něj své vlastní životní umělecké téma, o kterém mi ve Varech řekl: „Je to samota. Do jaké míry je jedinec ochoten slevit ze svých kulturních, sociálních a morálních hodnot? Jak daleko je v tom schopen zajít? Mí hrdinové mají společný cíl: zbavit se vlastní osamělosti a zapadnout do určitého prostředí, oba se také snaží zbavit se tíživé minulosti.“

Genz tak stvořil novou hlavní postavu Roberta, policisty, který přijíždí do malého městečka z venku, má za sebou blíže nespecifikované trauma a nahlíží na místní jinou optikou než oni sami. Najednou dostal celý film nový rozměr. Rozměr, který mu určitě prospěl.

Ale to nestačí. Máte scénář, i po úpravách ladí dohromady, jenže není žádné pravidlo, že z kvalitního scénáře musí vzniknout kvalitní film. Obrazově totiž musí dohonit nebo ještě lépe předčít fantazii původního čtenáře. Genzovi se to povedlo. Dal velký prostor okolí vesnice, nehostinnému prostředí, bažinám, na jejichž dně končí pro vesničany nepohodlní lidé. A v neposlední řadě se sám při snímání scén inspiroval různými žánry. Najdete tu typicky westernové sekvence, prvky hororu, ale i komedie tak, že se navzájem nepopírají, ale doplňují.

Natočit lepší film podle dobré předlohy je umění. Na druhou stranu platí, že někteří spisovatelé a jejich romány k tomu mají větší předpoklady. To je, myslím, případ i Jepsena. Není to tak dávno, kdy českými kiny proběhl film Umění plakát (psal jsem na něj recenzi do Dobré adresy), který byl natočen podle stejného autora. Kde se v něm bere ta „vhodnost“ pro film?

Asi to neplatí univerzálně, ale Jepsen skoro dvacet let psal divadelní hry, má smysl pro drama, jeho knihy jsou dramatické, postavené na Aristotelově schématu a psaní scénářů se psaní divadelních her v tomhle velmi blíží. A když přijde někdo jako Genz, nechá promluvit i zbraně, které film oproti divadlu má: prostředí, čas a rozmach děje, vznikne z toho další krásný snímek z dánské produkce, která v posledních letech zažívá další zlaté období.

Zbyněk Vlasák

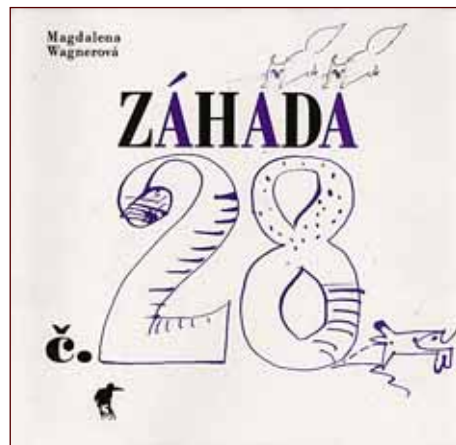
(Právo)

Ukrutně šťastní, režie: Henrik Ruben Genz, Dánsko, 2008, premiéra v ČR: 23. 10. 2008

Záhada č. 28 se nechte vleže

Vrátit se do dětství. Kdo by nechtěl.

Někdo možná ne. Ale obecně to platí – děti chtějí stárnout, staří se dětmi aspoň obklopují. Místo života můžete hledat dětský ráj v knížkách. Magdalena Wagnerová je do-

brý průvodce na takové cestě. Ve své nejnovější knížce popisuje jeden týden v domě číslo popisné 28, kde žije pohádkami posedlý pan domácí a další nájemníci. Během sedmi dnů se dozvíte, jak vznikla první veřejná knihovna na světě, ale nejen to.

Pohádky chtějí tajemno a očekávání. A fantazii. Té víc. Dům Magdaleny Wagnerové se rychle stává vaším domem. Nebo domem z důvěrně známého sousedství. Domem, jaký si pamatujete z dětství, tajemnou zahradou. Místem, kde i slepice mohou založit odbohy, stávkovat a žádat lázeňský pobyt v Luhačovicích za snesení více jak jednoho vajíčka měsíčně.

Kromě fantazie chtějí pohádky hravost. Té taky hodně. Už jenom ta jména. Pan Krásný a jeho žena paní Krásná rozená Ošklivá nebo Mařenka Hufnáglová. Můžete si i vybarvovat. Tahle část knížky je sice spíš pro děti než pro dospělé, ale kdy jste naposledy vzali do ruky pastelky a malovali si? To by byl návrat do dětské krajiny se vším všudy.

Pohádky chtějí i inspiraci. Po přečtení Záhady č. 28 vás možná při procházce krajinou začnou napadat vlastní pohádkové příběhy. Rozhodně se vám nemůže ale stát, že byste na tuto knihu zapomněli. Zejména pokud ji budete číst o prázdninách, či dovolené někde pod stromem, na lavičce.

Jenom podle pravidel pana domácího si před čtením nezapomeňte umýt ruce, obalit knihu do bílého čistého papíru a nepokládat ji na vlhké místo. A nechte ji vleže, protože chůva pana domácího říkala: „Nečti vleže, nečti vleže, nečti vleže, nebo toho budeš trpce litovat!“

Hana Gromanová

Magdalena Wagnerová: Záhada č.28 aneb Jak vznikla první veřejná knihovna na světě. Havran, Praha 2007. Ilustroval Pavel Štefan

Adéla Irma ncilová: zranění...

Jmenuji se Adéla
Miencilová a narodila
jsem se v Ostravě.

V roce 2002 jsem
odešla pracovat do
Anglie, kde teď žiji
a studuji fotografii.

Píšu někdy česky
a někdy anglicky.

V roce 2003 jsem
vydala svou první
sbírku poezie Pozdravy
z Pekla a v roce 2007
svou druhou sbírku
Slavnosti vran. Věřím,
že poezie je jedno
z nejsvobodnějších
umění, nepodléhá
gravitaci a stárnutí.

Temnota

Zdalo se mi o dopravní nehodě. Chtěla jsem těm zraněným pomoci, ale nikdo mě nebral vážně, nikdo nechápal závažnost situace. Naštěstí všichni přežili.

Vzbudila jsem se uprostřed noci. Nad naším domem letěla helikoptéra. Řev policejních aut, záchranných a požárních vozů byl stejně hlučný jako to podivné nesnesitelné ticho. Hlavní cesta byla zablokovaná. Ta situace nás zmátla. Nejdříve jsme se domnívali, že snad někoho hledají, vraha nebo zloděje. Nedávalo to smysl.

Pak jsme vyhlédli z okna. Něco se stalo. Něco se stalo hrozně blízko. Jen pár domů od nás.

Vyhlédli jsme z okna ven do noci. Okolní krajina se změnila, vůbec nevypadala tak, jak jsme si ji pamatovali. Všechno se ztratilo. Obklopiho nás temné moře. Slyšeli jsme záchranná vozidla a viděli jejich modré lucerny. Rychlá vozidla, poháněná tíhou toho okamžiku, přitahovaná jedno za druhým děsem k bodu, který jsme v té tmě neviděli, ale tušili. V rituálním půlkruhu se pak ta vozidla jak majáky rozestavěla. Jak majáky, které tam měly být před tím, než se ten prostor proměnil. Majáky, které přijely pozdě.

V mém snu jsem viděla přijíždějící auto s odklopenou střechou a podle rychlosti jsem pochopila, že narazí. V okamžiku nehody jsem se v tom snu zhmotnila a přiběhla jsem na pomoc. Přestala jsem být nečinným pozorovatelem, přerušila jsem ten nezáměr a smíření, které někdy provází ty nejhrůznější sny. Okamžik úleku mě přetvořil v hmotnou bytost do prostoru mého snění.

Pak ta helikoptéra zase vzlétla a ty jsi uviděl pilně pracující páry rukou. Pracovaly na srdci řidiče toho auta. On jediný přežil. Bylo jich v tom autě pět a byli strašně mladí. Jeli rychle, velmi rychle, nejspíš ani neměli čas uvědomit si, že umřou. A umřeli. Najeli do stromu a jedno z těl pak vylétlo do příjezdové cesty domu. Vylétlo jako kámen, jako větev, jako kus kovu, který někdo vyhodil. Vylétlo a dopadlo. Bylo příliš těžké na to, aby se ve vzduchu udrželo. Ti, kteří v tom domě bydleli, pochopili vážnost situace a zavolali pomoc.

Už jsem se nedívala z okna. Ocitla jsem se příliš blízko jakési černé díře, naprosté nicotě, poblíž chaosu a rozrušeného řádu. Ocitla jsem se blízko několikanásobné smrti, která se mi zdá naprosto zbytečná. Nebyla jsem si jistá, jak pevně jsou okraje této porušené hmoty. V realitě této skutečné dopravní nehody jsem neexistovala. Nezhmotnila jsem se. Slyšela jsem jen ticho a jen děs a neovladatelnost momentu. Slyšela jsem je šumět. Slyšela jsem je dýchat. Výdech a nádech. Živé i neživé.

V noci se probouzím na vrčení každého auta, které projíždí kolem. Jedou příliš rychle, obávám se, že narazí. Jsem připravená. Zhmotním se. Chápu vážnost okamžiku. Předpokládám že ten strom zase někdy ožije, někdy, když se nikdo nedívá, a přitáhne k sobě další lidský život, taková nově nabytá temnota se dá jen těžko změnit. Taky předpokládám, že všichni ti čtyři mrtví povstanou, vyrostou a na tu šílenou jízdu zapomenou. Osvobodí tak od tíhy toho, který přežil, a osvobodí tu noc od chaosu.

Nepovstanou. Zemřeli. Ten, který přežil, bude tu noc muset osvobodit sám a změnit podstatu její temnoty.

Když bude mít dost síly.

Černá Madona

Černá Madona

Madona v dešti

Kousek za hranicí v gotickém kostele z červených cihel

Stráží klíč od mé milosti

Cesta je úzká a vede přes hrboly

Vede pustou krajinou

Prší je mlha je větrno

Černá Madona v ledovém kostele

Madona v ohni

Nahluchlým kostelníkem zametán prach

Cesta mé víra vede přes hrboly

Madona v ohni

Madona bez pohnutí

Petrův klíč v dlani rozžhaven do horkosti

Kovový klíč od nebeského království

Cesta vede pustou ledovou krajinou

Dlouhá cesta do nikam

K ledové Madoně

Černá Madono

Svatozář apoštolů v přední lodi kostela je vykládána zlatem

Kymácí se a klikatí

Slyším je že hovoří o milosti

Vidím je že procházejí plameny

Cesta vede krutou nelítostnou krajinou

Madona ohně a milosti

V gotickém kostele nedaleko za hranicí

Meze mlhy větru a deště

Rozžhavený klíč od mé milosti

Mého jasnovidectví a pochopení

Černá Madona

Nahluchlý kostelník setře prach a úštěpky zlata

Cesta se klikatí

Vede pustou krajinou

Mé zranění je zhojeno

Tak takhle vypadá koza, Josefínko

Nedávno se mi do rukou – resp. do sběrníku elektronické pošty – dostala zpráva lákající na kozí akci Prázdniny s kozami. Na programu byl osmidenní kozí mejdan věnovaný „kozám a svobodomyslnému způsobu života“ nebo veřejná škola dojení. Stačilo ohlásit, kolik dětiček s rodiči, dětských táborů nebo škol přikvačí, a pak už se jen nechat poučit, co jsou kozy za zvířátka a jak je správně zbavit mlíčka z vemínka.

A kdo by měl koziček málo, mohl navštívit kozí muzeum nebo se přihlásit na ekofarmu – „Chováme kozy a osly, sušíme seno, sbíráme ovoce (...) a uvítáme pomocníky, kteří si chtějí vyzkoušet, co všechno obnáší život na statku, nebo si chtějí zlepšit fyzickou a opálit se jinak než s činkou v ruce ve fitness centru.“

Dost vážně jsem o návštěvě přemýšlela. Jsem sice holka „z vesnice“, jak se někteří obyvatelé stověžaté matky rádi vyjadřují o všem, co se nachází už dva metry za cedulí označující hlavní město; čím dál tím víc jsem ale na sobě začala pozorovat neblahé důsledky právě tohoto života jednou nohou uvnitř a jednou nohou vně velkoměstského frmolu. Třeba takové, že jsem si takovou návštěvu kozího světa dovedla dost reálně představit a dokonce se i těšit – což jsem nakonec vyhodnotila jako první příznaky otravy velkoměstským životem.

Pod čarou: Nic proti hromadným e-mailům, každý se musíme nějak žít, a kdo není v dnešní době vidět, jako by nebyl. A protože internet představuje nejsnadnější cestu k cílovému spotřebiteli (protože o nic jiného než spotřebu přece nejde – pche, koho zajímají ušlechtilé cíle!) a protože není nic jednoduššího než stisknout

čudlík „Přeposlat“ a pak do kopie naházet pár svých známých, ani mě nezaskočilo, že mi něco takového přistálo v pracovní poště. A vlastně mě ani nezaskočilo, že se ze života zvířátek a odštěpení městských dětí od přírody dělá byznys – ostatně jako téměř z čehokoliv. Každý se musíme nějak žít. A na kozí farmě musí ještě ke všemu uživit i ty kozy.

Za kolik pronajmout národní symbol?

Jsou symboly a symboly. A symboly. Jedny se v procesu mezilidské komunikace čenžují zcela bez emocí – to jsou třeba tradiční panenky a panáčky na dvířkách k toaletám, kterými k hostům restauračních zařízení jejich majitelé komunikují „Tady si můžete ulevit“, nebo červený kříž na bílé krabici, kterým výrobci ke spotřebitelům vysílají zprávu „Pokud si lékárníčku pravidelně aktualizuješ nebo máš prostě štěstí, najdeš tady tlakový obvaz a nevykrváčíš“. Symboly z druhé skupiny už drobet zavánějí emocemi, protože tak trochu drnkají na dušičku každého člověka, který má jakés-takés povědomí o národní hrdosti. Ovšem pozor: Kdo teď čeká referát z deníčku mladinké náčičky, nechť přeladí. Nevýhodou této skupiny symbolů jsou stopy, které na jejich těle zanechal státní aparát, který je sešňeroval do přiléhavého sexy-korzetku – třeba taková vlajka. Nebo státní znak. Co se hned strhne křiku, jakmile si někdo dovolí sáhnout lvíčkoví na ocásek, nejlépe na oba najednou!

Do třetí skupiny symbolů patří ty, které sice nejsou chráněny prackou státu, a přesto to v nich bublá a tepe emocemi. Pražský hrad pro Pražáky. Kamenný most – nejstarší v republice – pro Písečáky. Sagrada familia pro Barceloňany. Eiffelovka

pro Pařížany. A spousta dalších – stačí se na několik let zašít někam k jahodníkům do Británie nebo pomerančovníkům na Nový Zéland a pak se vrátit domů. Domů – to se hned pozná, při čem začne ta červená hrouda v hrudním koši skotačit jak utržená ze řetězu.

Pod čarou: A přesto i tyhle symboly neodolaly útoku konzumerismu a podle pravidel dominantních paradigmat vládnoucích v prozápadních společnostech ohnuly hřbet, jakmile šlo o „zájmy celku“. Třeba taková Eiffelovka – oblečená do epesní modré, s hvězdičkami kolem svého štíhlého krčku. Počínaje prvním prázdninovým dnem svítí v unijních barvách, a komunikuje tak okolnímu světu, že „Na příštích šest měsíců je u evropského kormidla ona tradiční a skoro revoluční trojka Svoboda-Rovnost-Bratrství“.

A vlastně proč by nekomunikovala? Koneckonců, kdo jiný by měl mít módu tak hluboko pod kůží než právě Paříž? A když mohla být věž páně Eiffela na návštěvu čínského prezidenta oblečená do světelné rudé róby, proč by teď nemohla být pro změnu modro-zlatá? Kdoví, kdo město módy navštíví příští rok. A navíc: Co nám je do nějaké Paříže? Tak nezbyvá než se těšit na leden 2009 v českých luzích a hájích: Červené srdce jsme nad Hradem už měli, modro-hvězdičkováného přelivu se ale nejspíš nedočkáme.

Na kafičko s paní Bagetou

Normálně bych si ji nekoupila, ale protože se hlad dost nechutně zakousl do základny mé pyramidky lidských potřeb, jak je kdy si načtrnul Abraham Maslow, šla v ten okamžik veškerá předsevzetí o zdravé výživě k šípku. Prostě jsem si tu bagetu na benzince koupit musela. Sdělit nám, hla-

dovým spotřebitelům, co všechno dobrého a z jakých kvalitních surovin se chystáme poslat do skučícího žaludku, se výrobcům daří celkem dobře, to zase jó. A navíc elegantně a stylově – protože personifikovaně. Tomu, kdo při ukájení právě této základní biologické potřeby alespoň trochu přemýšlí a není mu jedno, na jaké palivo jede jeho organismus, zaplesá srdce při čtení obalu. Tu podíl bílkovin, tu počet sezamových semínek, tu rozměry tuňáka před sešrotováním, tu biosalát z biofarmy. Některé bagety mají i obrázky, aby bylo při konzumaci na co se koukat, a na některých dokonce najdete člověka, který bagetu vlastnoručně (budeme tomu věřit) připravoval!

Pod čarou: A tak jsem se tehdy dočetla, že „Za bezvadnou kvalitu“ právě té MOJÍ bagety „odpovídá Anna Z405“. Tak trochu sci-fi. A přitom se pořád ne a ne zbavit myšlenky, kdo v celém tom obrovském výrobním závodu cítil potřebu informovat mě o tom, kdo do kusu pečiva nacpal dary zahrádky a moře, promazal kečupem, připlácnul, aby to vydrželo náročný export, a zabalil do celofánu. Asi kdybych se třeba rozhodla, že si s nějakou Annou Z405 dám spicha a na kafičku si popovídáme o jedinečné harmonii chutí, jak jsou plátky rajčat neodolatelně šťavnaté, jak je porce uzené rolky fakt pořádná nebo jak bio pšenice, ze které je bagetka uválená, slibuje na-prosto nezapomenutelný kulinářský zážitek.

Nebo by se personifikace benzinových baget mohla dost dobře vyvinout do sběratelské vášně: Za mých mladých let, jakmile se školní dveře otevřely novinkám připluvším zčistajasna se západním prouděním, se sbíraly obrázky zvířátek, bárbín nebo auťáků a lepily se do prázdných políček ve speciálním albu. Teď by se sbíraly a čenžovaly celofánové obaly; ten by chtěl Annu Z405, ten zase Doru M315. Speciální edice pro dámy by pak obsahovala Pat-

rika D905 nebo Honzu J210. A tak by klienti benzinek postupně vytvořili jakousi komunitu se společným cílem (jakožto jednoho z charakteristických znaků komunit): Směnit. Vyměnit. Zaměnit. A pak by třeba mohla mít tato komunita nějaké poznávací znamení, třeba celofánový obal za stěračem, aby se její členové poznali už na potkání a mohli se pozdravit, jako to dělají motorkáři. A pak taky zazvonil zvonec a bagetové blbo-pohádky je konec.

Poetické okénko...

... v srpnu Léta Páně 2008 nechávám otevřené zcela volně, bez zábran i Zábrany, aby mohla poezie proudit sem a tam, mezi nás, k nám i od nás, lehounce jako padáčky odkvetlých pampelišek a prázdnin, jako babí léto zašmodrchané v trávě, jako slova, která k nám přicházejí odkudsi zevnitř a možná taky zvenku, a vlastně je to jedno odkud, hlavně když v nás aspoň na chvilku zůstane jako třeba smích dítěte v parku pod oknem, letní noc nebo orosené ráno v průsvitné košilce, tak čerstvé, tak klidné...

Jak se hledá klid

Odjeli jsme na samotu u rybníka
a máme chleba
a dřeva na celou noc
a petrolej a ticho
a
ty podivné rány
– na dveře?
na horizont? Svítá,
kozli už začnou zpívat.

(ŠOTOLA, Jiří. Co a jak. 1964. Praha:
Československý spisovatel, edice Klub přátel poezie.)

Kateřina Komorádová

Inovace bez legrace

„Musíte se víc snažit, pane správče!“ zdůrazňoval v Postřižínách opakovaně kominický mistr a člen správní rady pivovaru pan de Giorgi. Dnes by v této funkci asi řekl něco jako „top management musí na základě SWOT analýzy zlepšit planning, budgeting, reporting, procurement, output i marketing, aby byznys profitoval a expandoval“, ale na podstatě se nic nemění. Konkurenční boj nutí na všech frontách vylepšovat, inovovat, dělat víc, líp, rychleji, kvalitněji, spolehlivěji, efektivněji. Protože to my, zákazníci, vyžadujeme. Kdo chvíli neinovoval, již neinovuje opodál!

Ano, přesně tak.

Nové auto si nepořídím, dokud mě prodejce nepřesvědčí, že daný model je ve srovnání s předchozím elegantnější, výkonnější, úspornější, pohodlnější a bezpečnější a že nabízí spoustu věcí navíc. Třeba šesté kolo, osvětlenou ruční brzdu, airbag v zavazadlovém prostoru nebo věšák na klobouky.

Noviny a časopisy si přestávám kupovat, pokud alespoň jednou za dva roky nezmění šéfredaktora a pokud mi nové koště ve svém prvním úvodníku neslíbí více čtení, rychlejší zprávy a důkladnější rozbor.

Nepřetržitě sleduji účinnost prací prášků a pravidelně kontroluji, zda je bílá stále bělejší. Není-li, okamžitě utíkám ke konkurenci. U čistících prostředků zase pečlivě dbám na to, aby čistily čím dál rychleji a snadněji, jak tvrdí výrobci. Proto všechny dřezy, umyvadla, sporáky a trouby leštím se stopkami a newtonmetrem v ruce, což mě sice trochu zdržuje, ale zase mám jistotu, že se můj dodavatel nepřestává snažit. A musím konstatovat, že se výrobci čistících prostředků vesměs činí – jednou se mi dokonce povedlo na sporáku vyčistit

skvrnu dřív, než jsem ji udělal. Z toho jsem měl opravdu radost.

Voňavky kupuji stále voňavější, sladkosti čím dál sladší a čokolády čokoládovější. V neustálém zlepšování nesmí zůstat pozadu ani výrobce balených vod. Jakmile není perlivá voda čas od času ještě perlivější

a neperlivá ještě neperlivější, odmítám tak zastaralé výrobky konzumovat.

Velký pozor jsem si také dával při vybavení bytu: těsnění jsem zakoupil v obchodě, kde právě uvedli na trhu nová těsnění, ještě těsnější, osvětlení mám od firmy, která nabízí světla stále světlejší. I kliky mám klikatější.

Je chvályhodné, že většina firem opravdu inovuje ostošest, a někdy i o víc. Přesto se najdou konzervativní tradicionalisté, kteří sveřepě odmítají své produkty jakkoli vylepšovat. K takovým zpozdilcům patří třeba výrobci semaforů. Přestože by jejich výrobky mohly být stále barevnější, vytvářet nejrůznější světelné efekty nebo třeba vysílat úryvky z němých grotesek, aby se řidiči na křižovatkách tak nenudili, drží se tvrdohlavě pořád své červené, žluté a zelené. Závan kreativity se objevil snad jen na železnici, kde občas zasvítí i modrá, ale vzhledem k širší barevné spektru a současným technickým možnostem je to zoufale málo.

Výrobci semaforů by si měli vzít příklad z výrobců mobilních telefonů. Ti také začali s přístroji na telefonování a dneska v sobě jejich malé krabičky skrývají diáře, rádia, fotoaparáty, přehrávače hudby, mapy a kdo ví co ještě. Moc bych si přál, aby výrobci mobilních telefonů neusnuli na vavřínech a já si v budoucnu mobilem mohl třeba i čistit zuby.

Je mi samozřejmě jasné, že požadavky na neustálé zlepšování, které mám na druhé, uplatňuji ostatní také vůči mně. Snažím se proto ze všech sil, aby byl každý podobrazník ještě lepší, kvalitnější, spolehlivější, efektivnější, pohodlnější, elegantnější, bezpečnější, bělejší, voňavější a čokoládovější. Zkrátka aby byl pořád víc pod obraz.

Honzy Hanzla

Sex!

Vraždy!

Plyšáci!

Podobrazník...

Daniel
Hradecký

KOMÉDEA

*Vaše dobré skutky jsou skoro ještě strašnější
než vaše zlé skutky.
(Heinrich Böll)*

(Tiefpunkten)

Filipu Šrámkovi & Jitce Jenkeové

Unaveni, optali jsme se
mladého Číňana, jak řekne se
čínsky bubák.

Odpověděl nám, sám unaven:
Neznám, neviděl jsem ~

Milující a praví
neumějí číst ve vojenských mapách,
mapách vyznačujících vlasečnicovou linií
hranici, kterou překračuje doba,
doba, v níž se vězeňský osud
stává ze symbolického typickým.

Dnes už stojí naše město jinde,
a protože jeho projekt a vztyčování
neprovázely řádné obřady a oběti,
nejde o město, ale o místo,
kde je možné pouze žít.

Většina skutečných otázek
nezačíná dětským Proč,
ale stařeckým Proto.
Děti se totiž dotazují na život,
který se nekončí;
starci na život, bezpočtukrát
dotýkaný a dotýkavý,
život modelující, sochající
své starce.

Je mít strach z toho,
že není Bůh.
A tak na rozdíl od obyčejných lidí,
to znamená od básníků,
takoví astronauti nevědí
o měsíci, luně, nic, ale nic:
Proto se vesměs dožívají
želvího věku.

Germán hledá v lese sám sebe,
Slovan hledá v lese houby.
To jsou krvavé přepady
v průsmyku mezi Duchem a Tělem.
Ale Franz Kafka vyváznu z Osvětami
už v červnu 1924.

Stromy jsou nám nakloněny
větrem, jehož důvody jsou neznámé.
Ne černými ovce,mi,
ale slepými rameny rodiny jsme byli,
v domněn, že jste tím nikoho nezabili,
neschopni odhodlání
mluvit o sobě výhradně
ve čtvrté osobě a budoucím čase.

Všechno ještě před námi,
pokračuje pašijová hra.
Káceny jsou jednotlivé kmeny,
ale padnou celé lesy.
Naše portréty a tváře
stále ještě docela před námi:
Nejprve zanikají barvy;
kresba přežívá téměř
do nového začátku.

Jakmile funkce Boha ustrne
na úrovni orientační hypotézy,
jakmile zedník objeví,
že rovná, přímá zeď je nuda,
jakmile mocninou začne,
co odmocninou skončí,
jakmile se herec specializuje
na hraní jiných herců,
jakmile bude vyrobena bezpečná hračka:
pak předmětem naší soustrasti
stane se i bývalá věc.

Naše nynější dálkové silnice
se přesně kryjí s těmi původními trasami,
po kterých v průběhu věků bloudilo
nejvíce poutníků.
Silnice a cesty vedlejší končí jejich mohylami
a našimi urnovými háji.

*Nikdy nikdo nikomu v ničem nepomohl,
protože nikdy nikdo nikomu pomoci nemohl.
Chtěl, nebo nechtěl – to sem nepatří.
(Hnusná řeč?
Tedy argumentujte, vyvracejte, bouřete...)
Půjčil druhému peníze?
A ten je propil k hrůze jater!
Zajistil svobodnou matku?
(Dítě vyrostlo v dostatku a poznalo neštěstí!
Že sem nepatří peníze, ne v první řadě?)
Dobrá: Usmál ses na někoho, pohladil ho?
A on se do tebe zamiloval (to už v plánu nebylo)
a tys mu zlomil srdce.*

Žádáme důtklivě
jablko třebas plané za jablko Newtonovo,
které umožnilo v důsledku
balistickou střelbu na neviditelné cíle
a nejeden mír ze strachu
a konec éry úkrytů.
Tak začínáme od píky v tom okamžiku, kdy
už nejsme s to vkládat naděje
ani do svých nadějí.

Tolik slunce dnes a v plamenech
Platón snící svůj sen o tvém poznání:
o holubici zahánějící vlky.
Sny se zajisté stávají skutečností,
přednost ale mají noční můry.
Leptal to Dürer, sochal Rodin:
na zápraží domu sedí anděl
v klasické pozici myslitele
na nejhorší.
Navzdory tomu písně nadál chválí
skutečnost žen a možnosti mužů
a tučná stáda.

Myšlenka proložená ztrátou paměti
krvácí dvounulku,
Goethe je káfičkový milostpán
a skrývání se neobejde bez pátrání.
Otcí je tak zle,
že ani nedoplivne na strop,
neboť není výsledků bez následků
a mezi nádobami na tříděný odpad
stojí jedna zvlášť určená
pro dary.

Život v domnění, že ironie,
tento kdysi obávaný řecký oheň,
je posledním prostředkem
při obraně města, jehož hradby
nejsou ještě dokončeny,
ačkoli Hannibal ante portas.
Vyjednávání bylo možné,
ale od možnosti ke skutečnosti
měříme často dlouhou míli,
jak věří objektivní idealismus
teutonské provenience
a samotná ironie je zlá,
jak ze svého světla vyhlásila
hlavní vestálka, zuřivá Margo,
ironie je zlá, neboť ruší,
ba znemožňuje slavnosti početí.

Poklad, aby byl pokladem,
musí sestávat z mnoha jednotlivostí,
tudíž vyváznout *pouhým* životem
bude za předpokladu, že platí předpoklad,
bezcné.

Časy se mění jen zpola:
Milionáři sice ještě páchají sebevraždy,
ale chudí už si nepěstují tucet dětí.
Pyl mého poznání padl na zavřené květy.
A na konci antukové dráhy
trpělivě trčí třetí sudička, Atropos,
náš cílový rozhodčí.

Pokřtěn jsem byl z povětří
a zkoušel zašlápnout ptáka.
Dnes
obracím se v posteli jak v hrobě
a skrývám se pod falešným číslem.

V Pontu, Ovidie, tam to je,
kde nic a nikdo nemá jméno, jen pomístní název.
Tam jsi poznal, že myšlení samo
je svou podstatou nejbliž motoru,
běžícímu na volnoběh:
nikam se sice nejede, všechno stojí,
co ale neustává, je produkce splodin.

Stala ses, Médeo, vražedkyní svých dětí
jen proto, žes nemohla vědět
o milosrdenství, o milosrdenství faktu,
že se nikdy neseznámíme s budoucností,
která by vzešla z opačné volby?

*Osla, o němž bude řeč, znají všichni,
některý z nás z doslechu,
jiný z vlastní zkušenosti
a ti nemnozí, kdo ani tak, ani onak,
mají nyní tu čest a příležitost:
Šlo o zvíře, jež z pokusných důvodů
bylo postaveno do přesného středu
mezi dvě stejně lákavé porce žrádla
a teď: kterým směrem,
ke kterému z těchto žlabů se vrhnout?
Tento tzv. Buridanův osel,
jako všichni osli, byl ovšem logik,
Za svou proslulost v žánru aporie
a zmínku i v této písni tedy
vděčí své smrti hladem.*

Přijmete mne hned teď mezi nás?

Ano, zraňuji, ale i meč, který nikdy nezabil,
je ostrý. Ano, jsem správcem vlastní hladomorny,
snad je to tím, že láska přenáší jen hory,
jen zřídka kdy přináší však chléb.

Proto

hra přežívá hráče
a život živého.

Poslední přičel zimy.

Na jihu čekají tažní ptáci
a v jámě lвовé. Tak se začíná
nový rok, první rok světa,
světa, který neví, že o něm
víme.

Každá zeď uchází se o místo odpočinku
ve vlastních sutinách, o jedinou odměnu
za věrné služby městu a světu.

A čas, který se od nuceného vystěhování
z božího domu zabydluje v člověku,
čas zvolňuje tempo –

zná přece svého hostitele a bedlivě dbá,
aby se orloj v mozku soumara
nezadřel neúměrným tempem.

To August Strindberg, trpící poznáním,
že člověk je někdo jiný, věděl,
jak se cítí dům o bezpočtu pater,
v němž Někdo od počátku do konce času
stoupá vzhůru bezpočtem pater,
stoupá velmi hlučně, protože v noci,
velmi bezohledně, neboť každá duše
chce spát a nevědět nic o světě – světle,
které se stalo tělem.

Já mu uvěřil, když řekl a opakoval:

Ublížil jsem lidem, musím zemřít.

Nezemřel, ale

Ludvíka XVII. se nedožije nikdo z nás.

Ale pokusíme-li si na prvním místě položit otázku,
proč se naše hora sesune do vytěženého dolu,
předejdeme otázce, *kdy* se tak stane.

V případě opačném nezbude než obhájit
přednosti žabí perspektivy před tou ptačí.

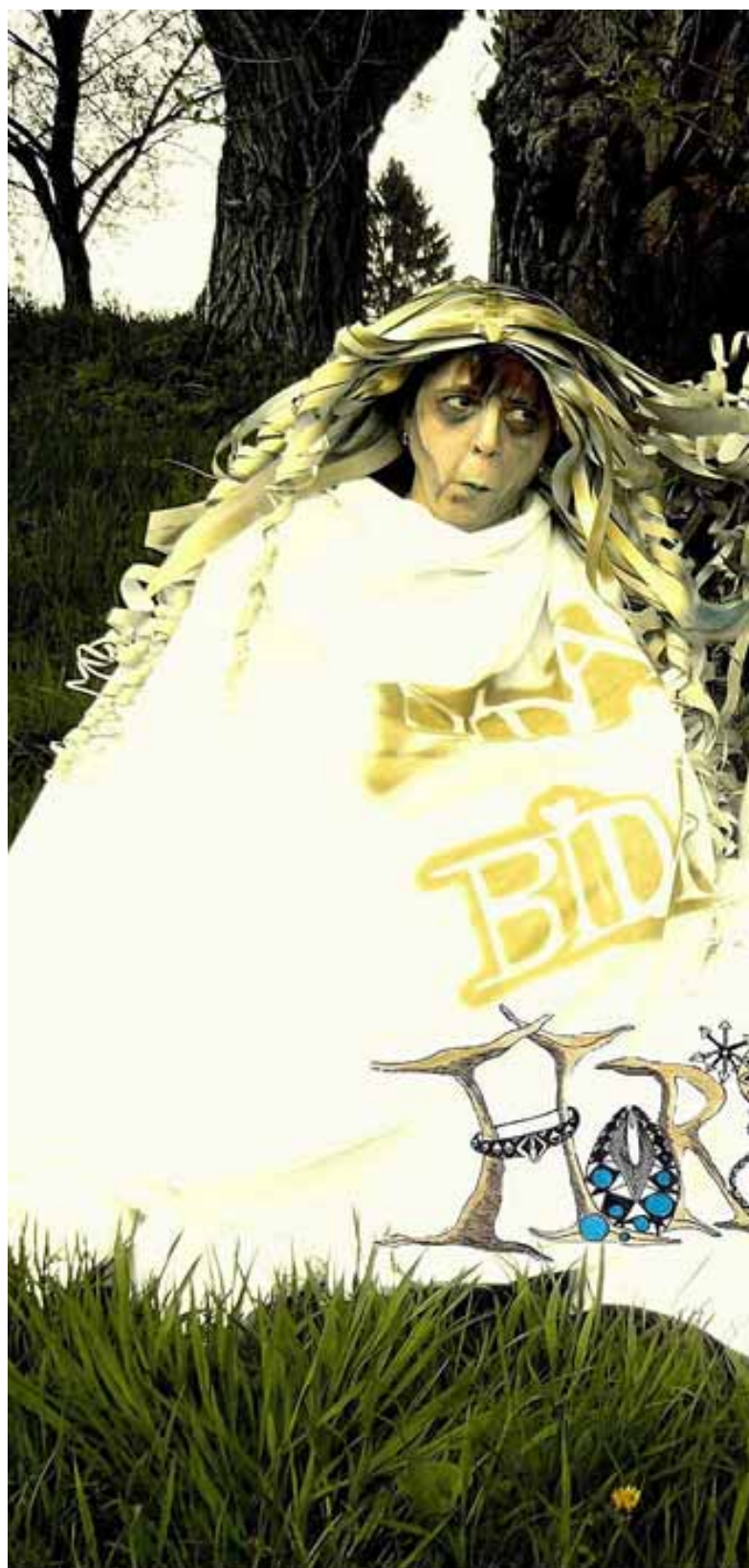
Řeči zvířat lze se naučit
pod podmínkou, že ji nebudeš
překládat do jazyka lidí.

Meziboří, květen 2008

Kateřina Bolechová: HORSERADISH (S)EXHIBITION

Kateřina Bolechová:
HORSERADISH
(S)EXHIBITION

Kateřina Bolechová:
HORSERADISH
(S)EXHIBITION

Křenová sexy výstava koláží

vernisáž: 5.9.2008 v 18:06 hod.
v kavárně: "Měsíc ve dne",
Nová 3, České Budějovice

Adama Pláček a Kateřiny Bolechové

special guests:

Martin Novotný- hra na kytaru
Petra Kýčková- úvodní řeč a kulturní vložka
Eva Kubalíková- knotra výstavy
Petra Habertová- vyslanec ČRG
Vladimír Křešnička- pozorovatel

Kateřina Bolechová:
HORSERADISH
(S)EXHIBITION

Kateřina Bolechová:
**HORSERADISH
(S)EXHIBITION**

Kateřina Bolechová: **HORSERADISH (S)EXHIBITION**

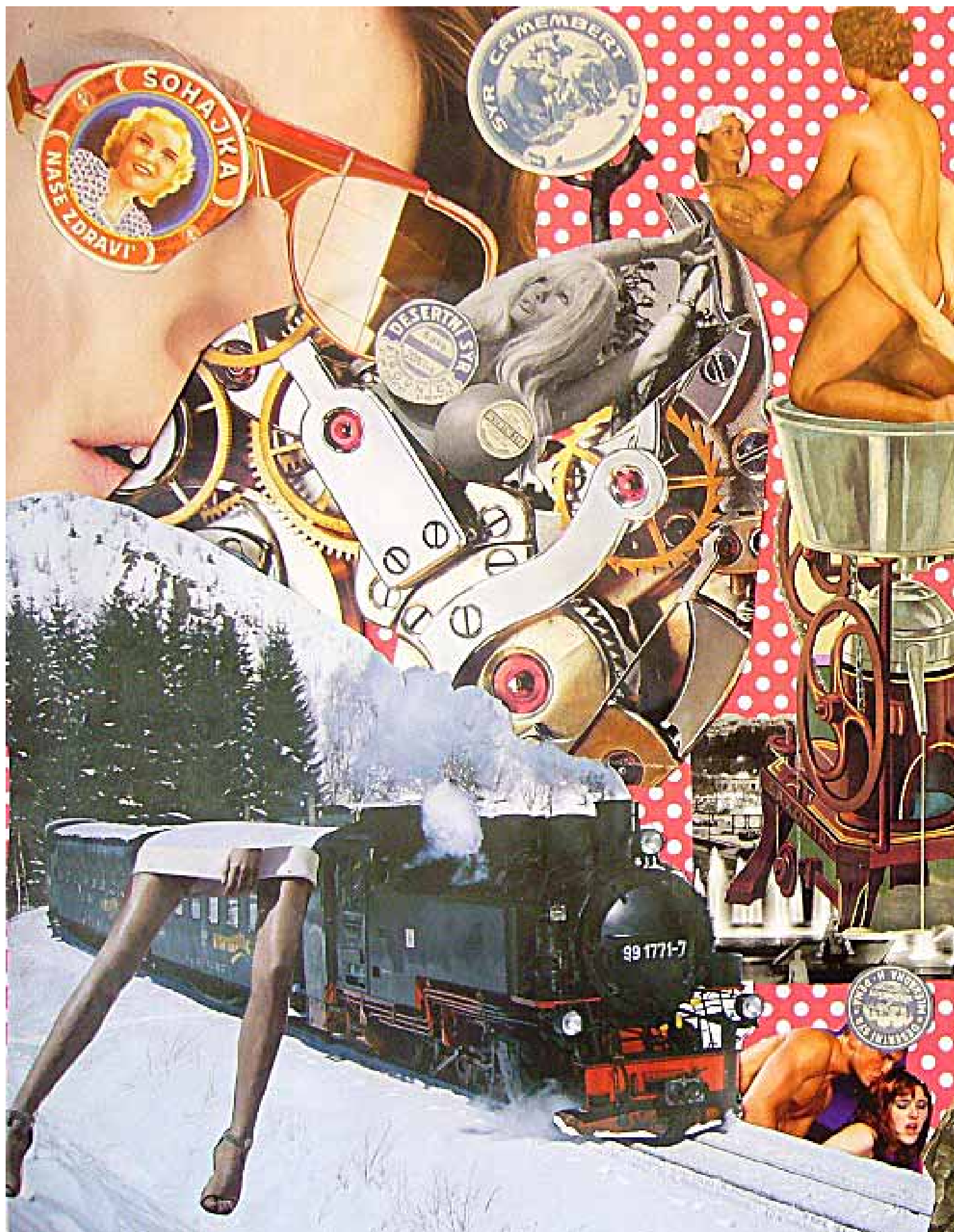

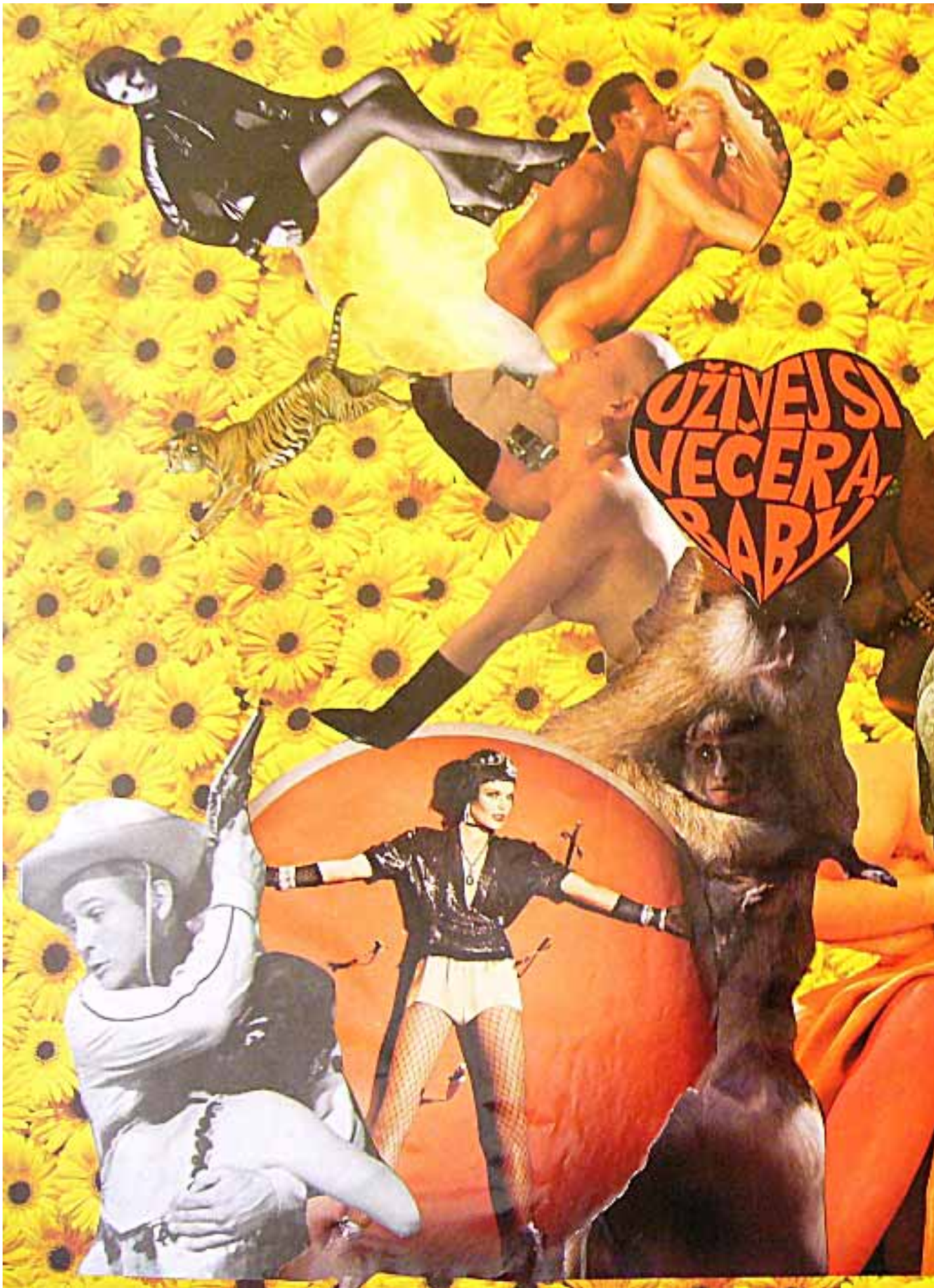

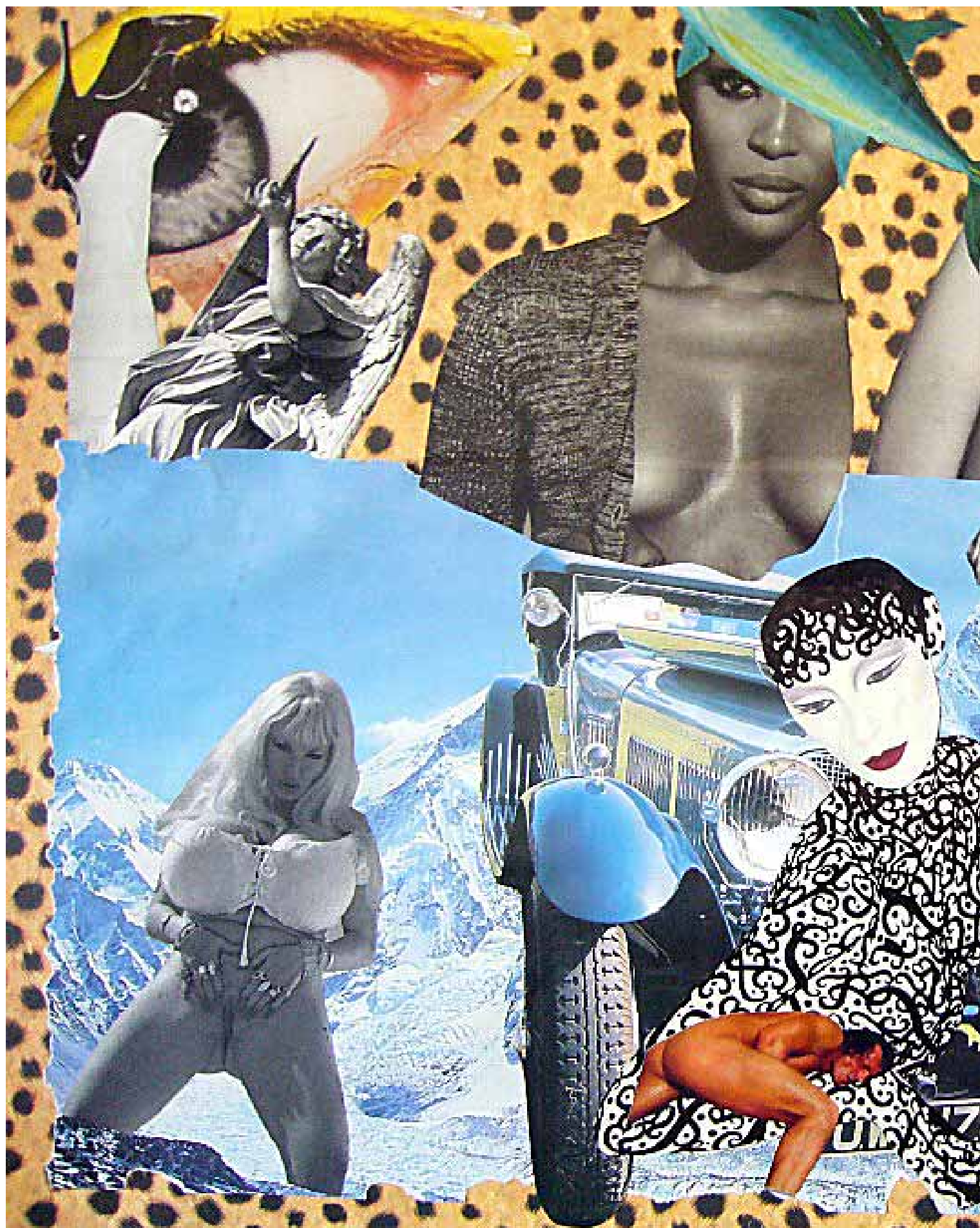

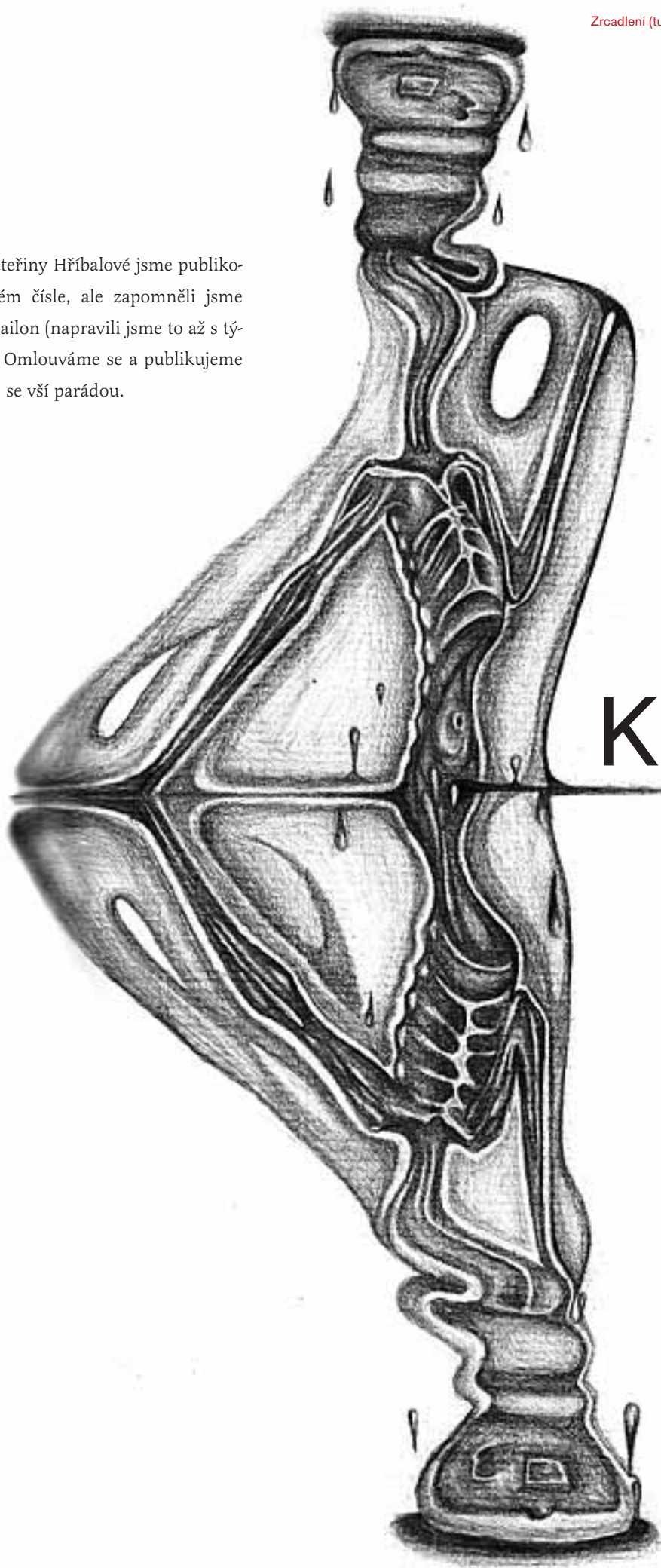
To, co
jste
chtěli
vědět...
ale báli
jste se
zeptat

Kresby a akvarely Kateřiny Hříbalové jsme publikovali už v červencovém čísle, ale zapomněli jsme k nim přidat její medailon (napravili jsme to až s týdenním zpožděním). Omlouváme se a publikujeme všechno ještě jednou, se vší parádou.

Kateřina

Příští měsíc jí bude rovných dvacet, ale podle její

tvorby by jí člověk hádal daleko víc. Možná

proto, že v Kateřině Hříbalové (1. 7.

1988, Beroun) skutečně je daleko

víc, než by se mohlo na první

pohled zdát. Možná měla tak trochu

šťěstí na lidi: Nadání kreslit v ní

podporovala babička –

výtvarnice. Na to

v berounské

ZUŠ navázal

tamní malíř

a tak trochu

surrealista Jiří

Kreissl a na střední

škole (Pedagogické lyceum

se zaměřením na výtvarnou výchovu)

pak akademický malíř Viktor Žabinský, pod

jehož vedením loni odmaturovala. V současné

době si zdokonaluje angličtinu na pražské jazykovce,

protože podle svých slov „tento jazyk je pro obor, kterému

se chci věnovat, nutný“. A možná, že se s ní

ještě setkáme.

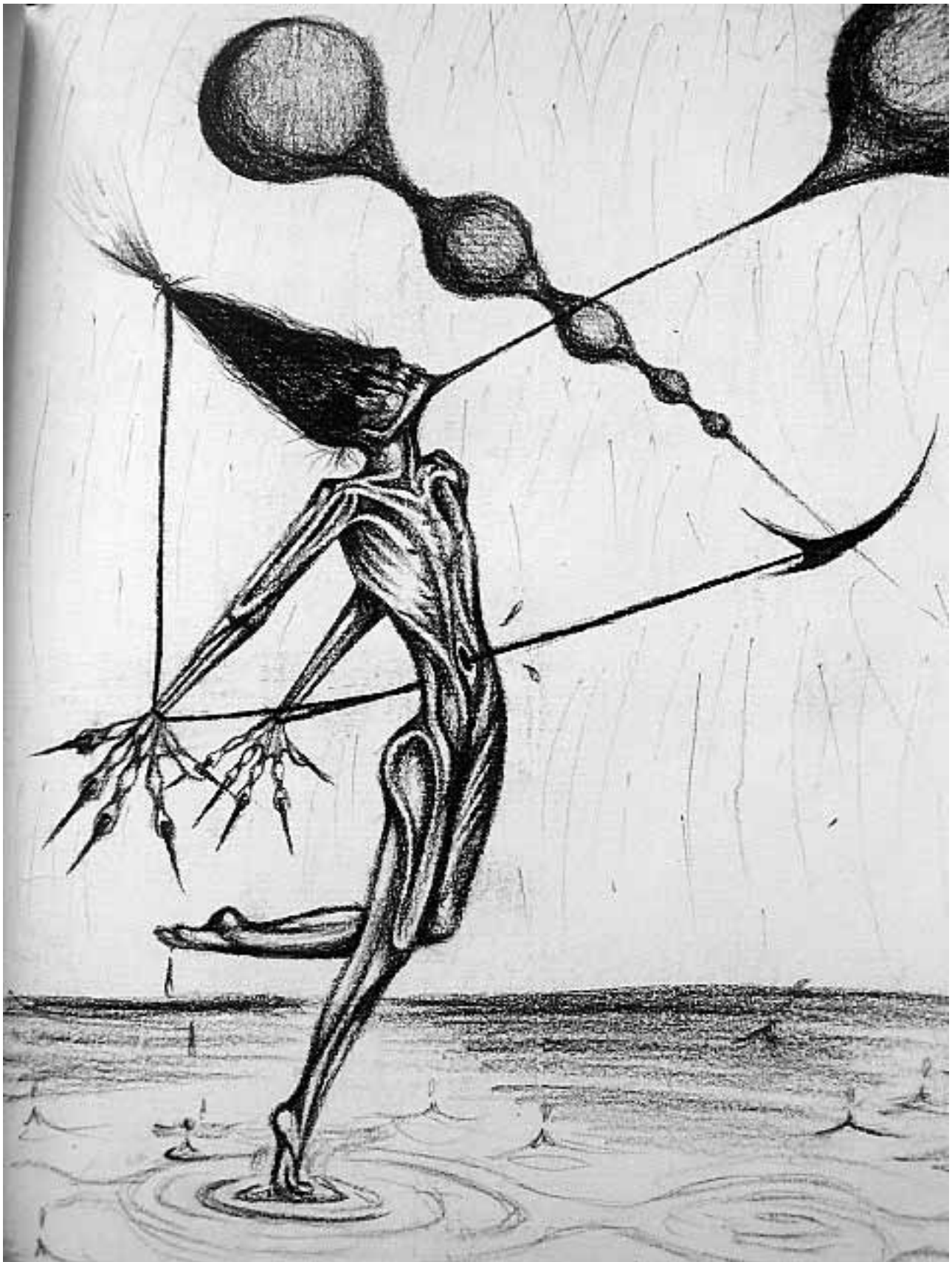
Hříbalová kresby a akvarely

Bez názvu (uhel)

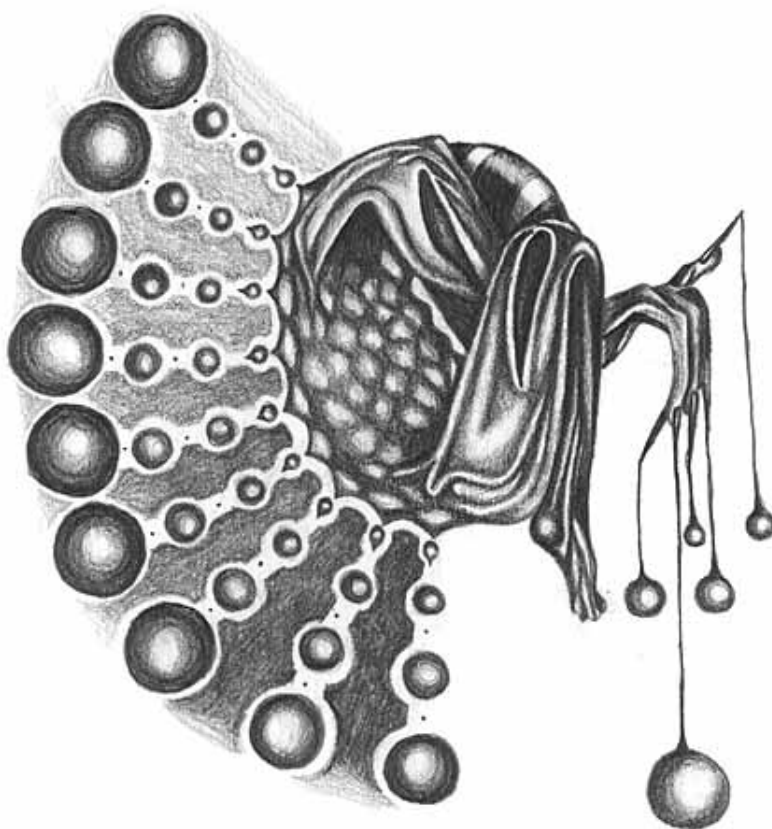
Bez názvu (uhel)

Mandala (akvarel)

Kulička (tužka)

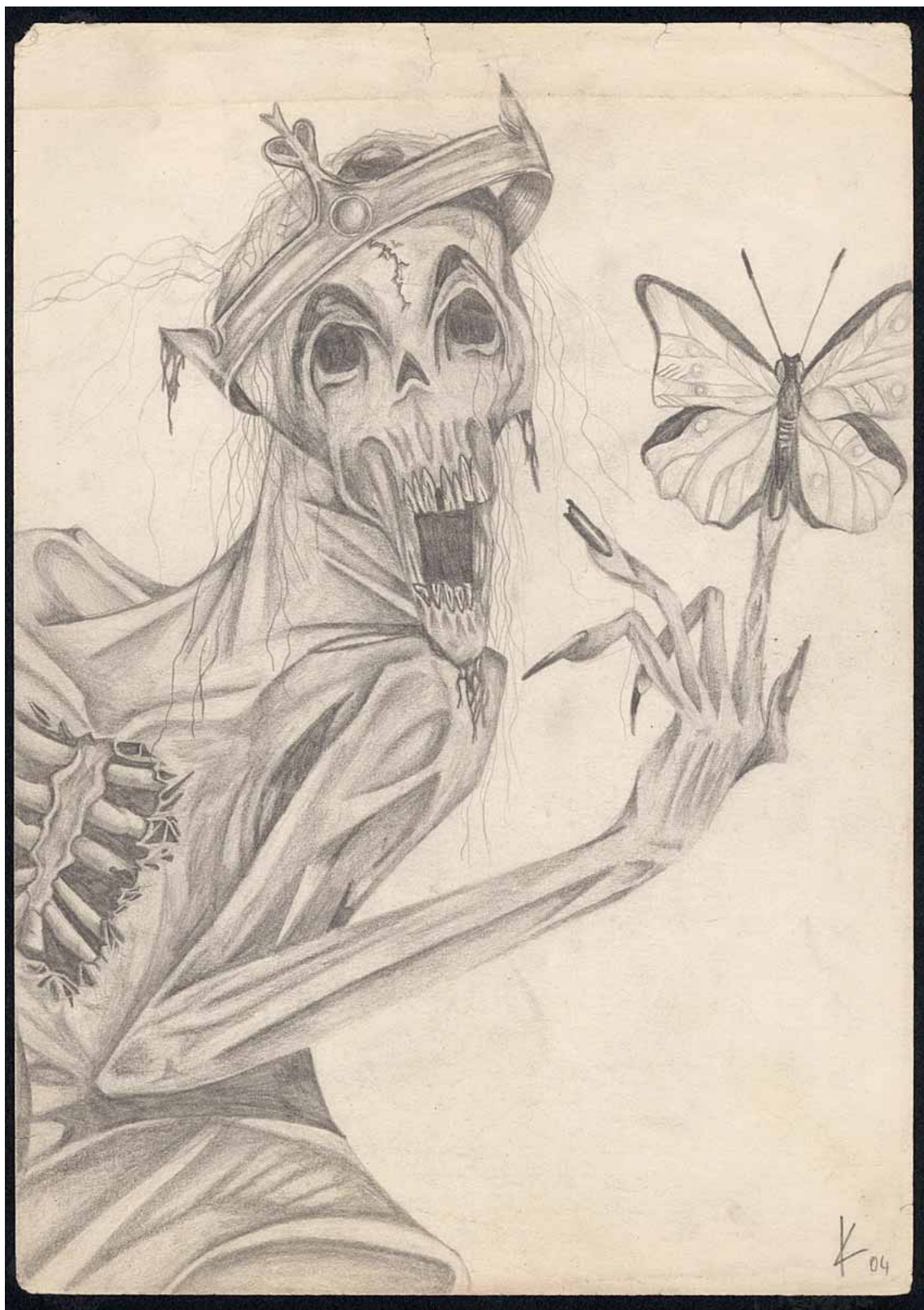

X-05

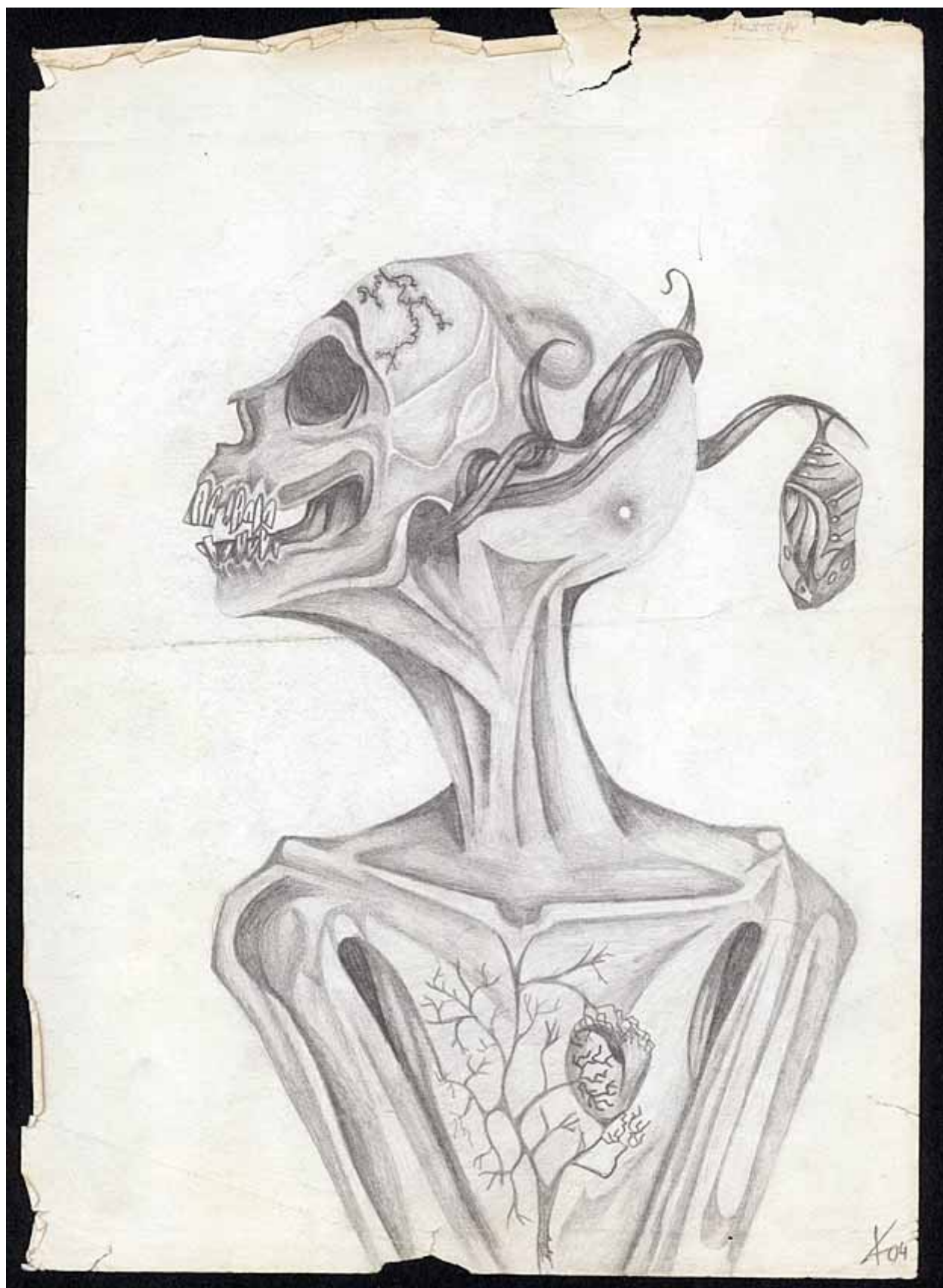
Živá Smrt 1 (tužka)

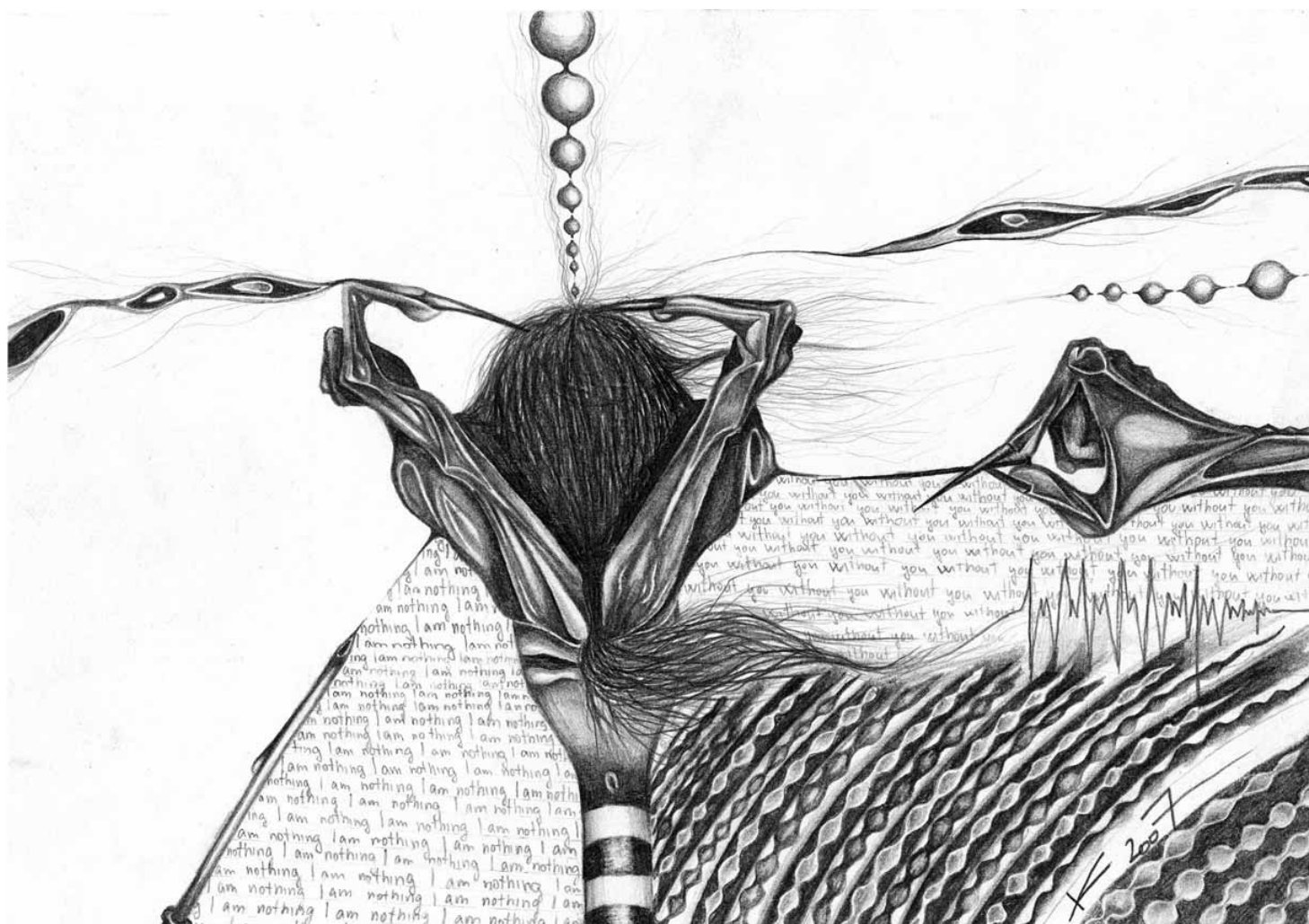
Živá Smrt 3 (tužka)

Živá Smrt 2 (tužka)

Without YOU (tužka)

Sylvie (akvarel)

Tasemnice (akvarel)

V křoví (vodovky)

Napnelismus (akvarel)

Krokodýl (akvarel)

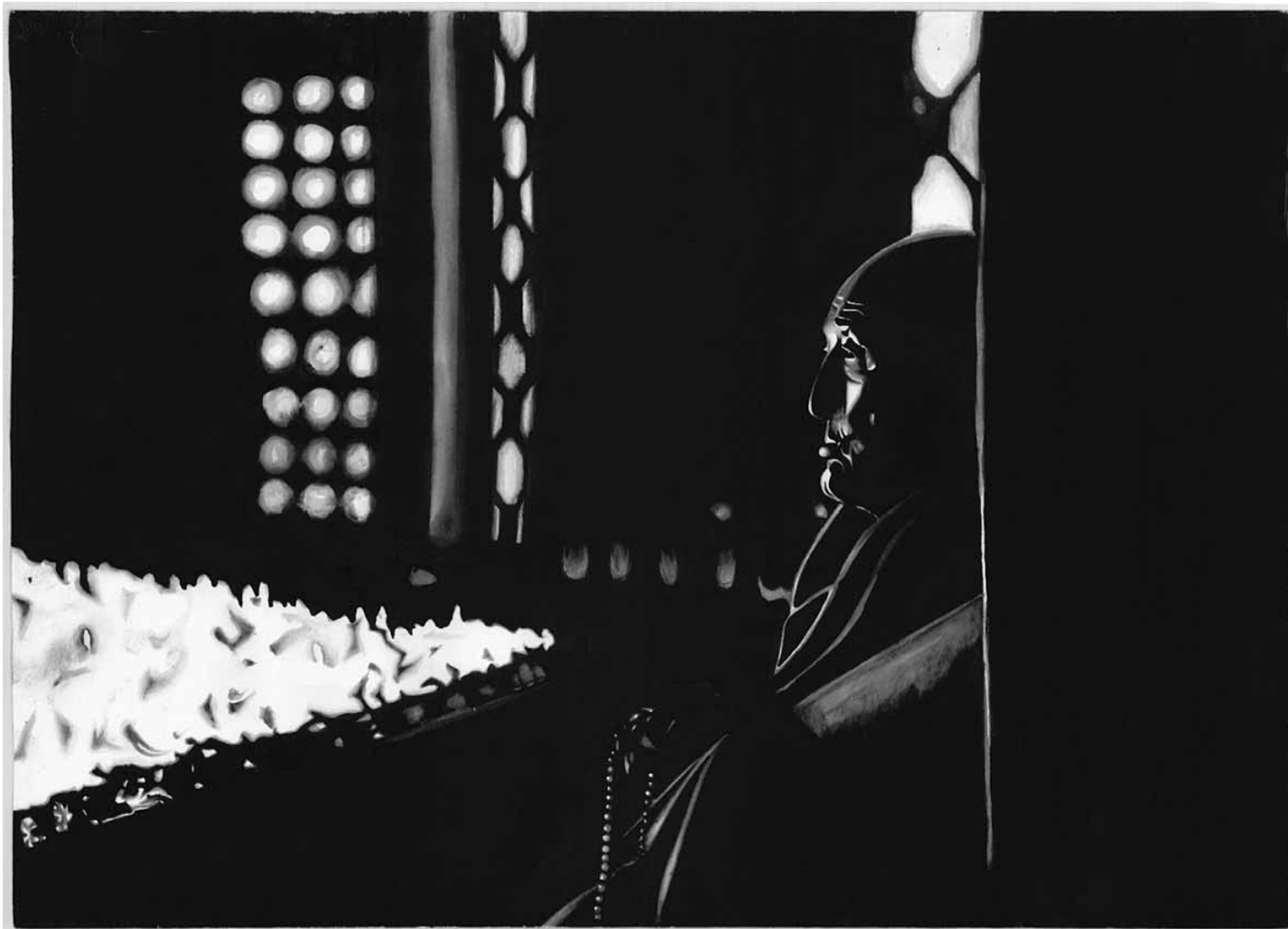
Mladý lev (vodovky)

Chamneleon (linorit)

Mnich-černá (vodovka na bílém papíře)

V příštím čísle (vychází 1. září 2008)

najdete:

Severočeský
underground
v kostce

Básně
Hany Fouskové

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!